

Nr 4 1956
38 ÅRG.

UPLAGA 12.600 EX.

ORGAN FÖR SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUND
REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: ANDERS EKBERG

JAKOBSGATAN 14, STOCKHOLM C - TELEFON 213606 - POSTGIROKONTO NR 4870

BRANDKÄRS- tidsskrift

Redogörelse

för

SVENSKA BRANDKÄRERNAS RIKSFÖRBUNDS verksamhet 1955.

Centralstyrelsen för Svenska Brandkärernas Riksförbund får härmed avgiva berättelse över förbundets verksamhet under 1955.

Vid årsskiftet 1955/1956 voro 2.334 kårer anslutna till Riksförbundet och dess länsförbund. Under året har antalet kårer ökat med 28. De till förbundet nyanslutna kårerna utgöres av industribrandkårer och militära brandkårer.

De genom försäkringar ersatta brandskadorna ha under det gångna året uppgått till c:a 125 milj. kr. Detta är i kronor räknat det största brandskadebelopp, som förekommit i vårt land. Trots det sjunkande penningvärdet torde den nämnda siffran betyda en viss stegring av skadeförloppet. En fortsatt effektivisering av brandförsvaret är därför påkallad, bl. a. genom höjda krav på brandbefälets kunskaper och pedagogiska förmåga att utbilda sin personal till slagkraftiga brandkårer. De kurser, som i sådant syfte anordnats såväl av riksförbundet som av länsförbunden, ha glädjande nog lockat många deltagare men ännu större anslutning bör i fortsättningen eftersträvas för denna betydelsefulla verksamhet. Även behovet att tillföra brandkårer god och effektiv släckningsmateriel är stort. Det pågående arbetet med

standardisering av brandmaterielen ser styrelsen med stor tillfredsställelse.

Automatiseringen av telenätet har i vissa fall medfört svårigheter att snabbt och effektivt alarmera brandkårer. Vid den översyn och åtföljande omläggning, som med anledning härav i åtskilliga kommuner visat sig nödvändig, har systemet med ständigt bemannad brandalarmeringscentral för ett större område i flera fall kommit till användning. Härigenom torde den gamla tanken ha förts närmare sitt förverkligande att i första hand den brandkår skall kallas, som snabbast kan komma till platsen för en brand. Detta är en utveckling som styrelsen hälsar med tillfredsställelse.

I 1954 års verksamhetsberättelse framhöll styrelsen, att materielvärden i vissa fall efteratts och att effektiviteten hos vederbörande brandkårer därigenom äventyrats. Konsulenterna ha under nu ifrågasvarande verksamhetsår ägnat frågan om materielvärden stor uppmärksamhet. Styrelsen anser sig i anslutning härtill kunna konstatera, att en viss förbättring skett men att upplysning och utbildning rörande hitförande förhållanden allttjämt erfordras.

Stora svårigheter föreligga, då det gäller att ordna ett gott brandförsvaret i våra skärgårdsom-

råden. På initiativ av Östergötlands Brandkårsförbund provades vid dess årsmöte 1955 för första gången i Sverige helikopter i brandförsvarets tjänst. Dessa prov avsågo att utvärdera möjligheterna att basera öbrandförsvaret på fastlandet med helikoptrar som transportmedel. Något slutgiltigt omdöme kan givetvis icke lämnas enbart efter ett enda försök, men det synes dock framgå, att helikopter i vissa fall med fördel kan användas inom brandförsvaret. Frågan förtjänar därför fortsatt uppmärksamhet.

Årsmötet 1955 avhölls gemensamt med Svenska Brandskyddsföreningen i Hälsingborg den 15—16 juni. Svenska Brandbefälsförbundet och Svenska Brandingenjörsföreningen hade även vid samma tidpunkt förlagt sina resp. årsmöten till staden. Vid årsmötet hölls ett livligt uppskattat föredrag av överste I. Göthberg om "Ledarskap i samverkan". En livlig diskus-

sion om industribrandskyddet med konsulent A. Rörström, överingenjör H. Jansson, ombudsman E. Sandberg och brandingenjör B. Ekstedt såsom inledare förekom ävenledes. En utflykt till Kullaberget och Höganäs avslutade årsmötet. Sedan den vackra utsikten från Kullaberget avnjutits, studerades AB Höganäsverken och Andersson & Johanssons Keramikfabrik i Höganäs.

Vid Nordiska Brandskyddsmötet och de Nordiska Byggnadsdagarna i Helsingfors den 1—4 juni hade Riksförbundet två representanter. Härvid förekom åtskilliga föredrag och diskussioner om bl. a. klassificering av byggnadsmateriel, brandförsvaret i höghus m. m. Vidare besöktes Brandkårens Centralförbund i Finland och studerades det finska brandförsvaret på ett flertal orter i närheten av Helsingfors samt i Åbo.

Centralstyrelsen har utgjorts av:

Landshövding E. Mossberg, ordförande	vald t. o. m. förbundsmötet 1958
Direktör E. Lindbohm, v. ordförande	" " 1957
Direktör S. Fryklund, kassaförvaltare	" " 1957
Riksdagsman R. Anderberg	" " 1958
Brandchef E. Carlsson	" " 1958
Brandchef M. Felldin	" " 1956
Brandchef N. Grönvall	" " 1957
fd Brandchef E. Jansson	" " 1956
Direktör S. Malmberg	" " 1955
Direktör H. A:son Moberg	" " 1956
Rektor T. Mohlin	" " 1957
Kapten F. Rosenberg	" " 1956
Direktör A. Åmell fr. o. m. förbundsmötet 1955	" " 1958

Suppleanter:

Direktör W. Almkvist	vald t. o. m. förbundsmötet 1955
Direktör O. H. Appeltofft	" " 1957
Brandchef A. Bergdahl	" " 1958
Brandchef B. Thorell	" " 1956
Direktör W. Thorelli	" " 1956
Brandstyrelseordförande A. Melander	" " 1957
Direktör S. Runius fr. o. m. förbundsmötet 1955	" " 1958

Verkställande utskottet har utgjorts av:

Landshövding E. Mossberg, ordförande
 Direktör E. Lindbohm
 Direktör S. Fryklund
 Brandchef N. Grönvall
 Kapten F. Rosenberg

Arbetskommissionen, som handhar tekniska frågor samt utbildnings-, litteratur- och standardiseringsärenden har haft följande sammansättning:

Brandchef N. Grönvall, ordförande
 Förbundsdirektör A. Hegen
 Brandchef E. Ström
 Brandingenjör G. Bergström
 Brandkapten F. Ramqvist

Centralstyrelsen har under året haft fyra, verkställande utskottet tre och arbetskommissionen två sammanträden.

Kansliet omfattar fyra tjänstemän: förbundsdirektör Arne Hege (sekreterare i centralstyrelsen), brandkapten Fred Ramqvist (sekreterare i arbetskommissionen), kassörskan Aino Taliöver och kanslibiträdet Gunhild Nilsson. Kansli lokaler äro belägna Jakobsgratan 14, Stockholm, med telefon 10 50 25 och 21 36 06.

Centralstyrelsen har haft tillfredsställelsen att för tjänstfullt arbete inom brandförsvaret utdela följande belöningar:

Riksförbundets förtjänsttecken i guld har tilldelats 138 personer och i silver 139 personer.

Brandbolagens eldsläckningsplakett i brons har tilldelats Berga, Böksholms, Jämshögs, Kyrkhults, Löttorps, Mora, Olofströms, Svenljunga och Säfsnäs brandkärer samt Kalmar Verkstads AB:s, Smålands Yllefabriks och Svenska Stålprensings AB:s industribrandkärer.

Stipendium har beviljats 3 personer för studier vid utländska brandkärer.

Brandkärstidskrift.

Förbundets publikation "Brandkärstidskrift" har under året utkommit med 12 nummer. Upplagans storlek har uppvisat en fortsatt ökning och var under verksamhetsåret 12.300 ex. Anslutna brandkärer ha erhållit två gratisexemplar. Personliga medlemmar och statliga myndigheter, som direkt beröras av brandförvarsfrågor m. fl. inrättningar ha tillställts vardera ett gratisexemplar. I ökad omfattning ha kommunerna prenumererat på tidskriften för brandstyrelsens och brandkäreans medlemmar. Redaktör och ansvarig utgivare har varit v. brandchef A. Ekberg, Brandkären, Norrköping.

Genom expeditionen har utbyte av tidskrifter ägt rum med Dansk Brandinspektörförening, Dansk Brandvårnkomité, Firemen, Fire Protection, Djurvännernas Tidning, Folk och Försvar, Försäkringstidning, Gjallarhornet, Kontakt med Krigsmakten, die Landesfeuerwehrverbände Niedersachsen und Schleswig-Holstein, Niederlandsche Vereniging van Brandweercommandanten, Norsk Brandvern Forening, Oslo Brandkorps Forening, Palontorjunta i Finland, Sveriges Civilförsvarsförbund, Comité Technique International du Feu, Svenska Röda Korset, Svenska Stadsförbundet, Svenska Brandskyddsföreningen, Svenska Landskommunernas Förbund, Sveriges Skorstensfejaremästares Riksförbund och die Österreichische Feuerwehr.

Kontroll av brandpumpar.

Sedan under föregående år pumpkontrollanter utbildats i samtliga länsförbund har kontrollen av brandpumpar kommit igång på allvar. Sammanlagt ha under verksamhetsåret 3.183 pumpar kontrollerats. Förbundet har lämnat betydande bidrag till denna verksamhet, för vilken närmare redovisas i bilagd tabell.

I åtskilliga fall har det visat sig att pumpar bl. a. genom ålder och normal förlämnig nedgått i kapacitet. I ett stort antal fall ha pumparna visat sig vara i behov av omedelbar reparation eller ansetts böra kasseras.

Pumpkontrollatserna hos länsförbunden ha under året kompletterats med instrument för varvtalsbestämning, varvid förbundet bidragit med halva kostnaderna. En del av pumpkontrollanterna ha på inbjudan av AB Pumpindustri och Albin-Motor deltagit i informationskurser under två dagar på vardera industrien.

Konsulentverksamheten.

Följande personer hava under året tjänstgjort som brandkonsulenter:

- Brandchef N. Österberg, Södertälje, Stockholms läns Brandkårsförbund.
- Brandchef A. Samuelsson, Solna, Stockholms läns Brandkårsförbund.
- v. Brandchef E. Kylberg, Uppsala, Uppsala läns Brandkårsförbund.
- fd Brandchef M. Ejdervik, Katrineholm, Södermanlands läns Brandkårsförbund.
- Brandchef A. Leijonhufvud, Linköping, Östergötlands Brandkårsförbund.
- v. Brandchef A. Ekberg, Norrköping, Östergötlands Brandkårsförbund.
- v. Brandchef G. Suneson, Jönköping, Jönköpings läns Brandkårsförbund.
- fd v. Brandchef F. Davidsson, Växjö, Kronobergs läns Brandkårsförbund.
- Brandchef A. R. Florin, Kalmar, Kalmar läns Brandkårsförbund.
- Brandchef T. Jacobson, Visby, Gotlands läns Brandkårsförbund.
- Brandchef A. Bergdahl, Karlskrona, Blekinge läns Brandkårsförbund.
- Kapten F. Rosenberg, Eslöv, Skånska Brandkårsförbundet.
- v. Brandchef E. Castler, Halmstad, Hallands läns Brandkårsförbund.

Brandmästare O. Johansson, Halmstad, Hallands läns Brandkärsförbund.
 Brandchef J. Carlström, Mölndal, Göteborgs och Bohus läns Brandkärsförbund.
 Brandchef E. Ström, Uddevalla, Göteborgs och Bohus läns Brandkärsförbund.
 Brandkapten K. E. Nilsson, Göteborg, Göteborgs och Bohus läns Brandkärsförbund.
 Brandchef Y. Engkvist, Trollhättan, Älvsborgs läns Brandkärsförbund.
 v. Brandchef R. Brodell, Borås, Älvsborgs läns Brandkärsförbund.
 Brandchef S. Hultman, Skövde, Skaraborgs läns Brandkärsförbund.
 Brandchef G. Wendel, Karlstad, Värmlands läns Brandkärsförbund.
 Brandchef K.-M. Grönlund, Örebro, Örebro läns Brandkärsförbund.
 v. Brandchef K. E. Lindberg, Västerås, Västmanlands läns Brandkärsförbund.
 Brandkapten G. Rennéus, Västerås, Västmanlands läns Brandkärsförbund.
 Brandchef G. Lundgren, Falun, Dalarnas Brandkärsförbund.
 v. Brandchef B. Karling, Gävle, Gävleborgs läns Brandkärsförbund.
 Brandchef V. Tell, Härnösand, Västernorrlands läns Brandkärsförbund.
 Brandchef V. Bjertén, Sundsvall, Västernorrlands läns Brandkärsförbund.
 v. Brandchef A. Jönsson, Östersund, Jämtlands läns Brandkärsförbund.
 Brandchef J. O. Westberg, Skellefteå, Västerbottens läns Brandkärsförbund.
 fd Brandchef E. Jansson, Luleå, Norrbottens läns Brandkärsförbund.

Härjämte har ett stort antal biträdande konsulenter deltagit i förbundets arbete.

Konsulenterna ha liksom tidigare stått till brandkärernas förfogande för råd och anvisningar. Besök, vanligen i samband med övning, ha avlagts vid kärerna av brandkonsulenterna och deras biträden. Antalet besök har uppgått till 2.695. Specifikation av besöken återfinnes i bilaga.

Det från år 1954 uppskjutna konsulentmötet ägde rum den 8—9 mars i Jönköping. En hel dag ägnades åt frågan om standardisering av brandmateriel. En promemoria, innehållande förslag till grunddata, föredrogs av riksbrandinspektör I. Strömdahl och föranledde en givande diskussion. I övrigt hölls följande föredrag och inledningar: "Rationella släckningsmetoder" av v. brandchef R. Brodell och "Vad önskar länsförbunden av riksförbundet för effektivisering av utbildningen?" av kapten F. Rosenberg.

1955 års konsulentmöte hölls i Eskilstuna den 30 november och 1 december. Vid mötet hölls följande föredrag och inledningar, åtföljda av diskussioner:

"Planerad litteratur på det släckande brandförsvarets område" av rektor S. Hultqvist, "Nomenklatur" av brandchef Y. Engkvist, "Tävlingsmoment i utbildningens och intressets tjänst" av brandchef S. Hultman, "Ändrade bestämmelser för brandförvarsmärket?" av brandkapten F. Ramqvist. Vidare diskuterades ingående frågan om länsförbundens önskemål av riksförbundet för effektivisering av utbildningen, vilket ärende bordlagts vid närmast föregående konsulentmöte.

Förlaget.

Försäljningen av litteratur har under året varit betydande. Nyanskaffningen har även varit av stor omfattning. Sälunda har bl. a. följande skrifter utkommit i nya upplagor: "Brandsyn i offentliga samlingslokaler" och "Lagar och förordningar ang. eldfarliga oljor". Ett flertal nya broschyrer har tillkommit såsom "Spridda strålar", "Landsbygdens brandalarmeringsproblem", "Anvisningar och principritningar för oljeeldning" och "Övningsprogram för 1956". Ett stort antal bildband har inköpts. Böckerna "Utbildningsreglemente" och "Eldsläckningslära" ha utsållts från förlaget. Dessa publikationer komma inte att nytryckas utan ersättas med en serie skrifter och broschyrer, täckande hela området för det släckande brandförsvaret och avsedda att förvaras i en samlingspärm. Härigenom böra nyheter i tekniskt och taktiskt avseende snabbt kunna inarbetas i olika avsnitt utan alltför stora kostnader och tidsutdräkt. Flera av de enskilda skrifterna i det nya samlingsverket äro under arbete och väntas snart kunna föreligga i tryck.

Standardisering av brandmateriel.

Den snabba utvecklingen av brandväsendets materiel och släckningsmetoder under och efter andra världskriget har givit upphov till krav på en genomgripande standardisering inom brandområdet liksom översyn av redan standardiserade detaljer. Efter en del förberedande arbeten under 1954 för att undersöka, hur en sådan standardisering — i ett flertal fall kombinerad med forskning — skulle genomföras, blev det som resultat av av förhandlingar mel-

ABA BRANDBILAR

motsvarade högsta ställda krav beträffande kvalitet och formgivning. Vår konstruktionsavdelning står Eder till tjänst med:

förslag till lämpligt chassi med tanke på tillåten belastning i relation till material, vattentank etc., olika typer av frontpumpar, effektbehov etc., utförandet av karossens yttre form, fackindelning, inredning etc.

Före byggnadens påbörjande en komplett ritning med alla tekniska data, så att brandchefen med berörda kommunala myndigheter kan konstatera att brandbilen kommer att utföras enligt önskemål.

Vi offerera alla slags brandfordon som

TANKVAGNAR

PIKETVAGNAR

JEEP AR etc.

ALLMÄNNA BRANDREDSKAPSAFFÄREN AB

Scheelegatan 28

Stockholm K

Tel. 52 07 95

Avdelningskontor: Borås Tel. 208 54 — Hålsingborg Tel. 130 09

HAR NI

rustat Eder för snösmältningens

LÄNSNINGSPROBLEM?

VI HAR

moderna, effektiva och lättskötta

LÄNSEJEKTORER

LÄNSPUMPAR!

Svenska Skumsläcknings Aktiebolaget

Blasieholmstorg 10

STOCKHOLM

Tel. 21 54 95

Jan representanter för brandväsendet och Sveriges Mekanförbund (SMS) klarlagt att utredningsarbetet, i den mån det kunde överblickas, skulle komma att sträcka sig över en 5-årsperiod. För de med arbetet förenade kostnaderna har riksförbundet jämte en del andra i saken intresserade institutioner ställt sig som garant.

SMS specialkommitté nr 36, Brandmateriel, vari förbundet har fyra representanter och som utarbetat den hittillsvarande standarden inom området, skulle även i fortsättningen bilda kärnan i arbetet. Kommittén ombildades i syfte att ernå bättre representativitet och ett arbetsutskott tillsattes, som fick i uppdrag att utarbeta de grunddata, på vilka utredningarna i övrigt skulle byggas, samt att vara det sammanhållande och övervakande organet. Den fortsatta detaljutredningen fördelades på tre utskott till specialkommittén med var och en sin begränsade arbetsuppgift, nämligen 1. brandpumpar, 2. slangar och 3. armatur.

Arbetsprogrammet omfattar standardisering av all den brandmateriel, som erfordras för transport av vattnet från vattentaget till en brandplats, i första hand brandpumpar, slangar, ventiler, kopplingar och strålrör. Utöver mått- och materielbestämmelser fordras enhetliga provningsmetoder som underlag för att bestämma materielens funktion och prestanda.

Arbetsutskottet har under hittills 12 sammanträden utarbetat en PM innehållande riktlinjer för standardiseringsarbetet. Det har därvid varit naturligt att utgå från kravet på släckande effekt hos vattenstrålen från strålröret, då denna effekt är avgörande för om man framgångsrikt skall kunna bekämpa en brand. De fordringar, som i olika fall skola ställas på vattenstrålen, ha fastställts på grundval av praktiska erfarenheter från brandbekämpning samt genom undersökningar rörande vattenstrålens räckvidd, anslagstryck och sammanhållningsförmåga. De erhållna grunddata för vattenmängd och munstyckstryck ha tjänstgjort som bas för att ange allmänna krav för strålrörens och slangarnas dimensionering och utförande, brandpumparnas storlek och prestanda samt uppgifter för övriga ingående delar. Promemorian har vid olika konferenser förelagts grupper av representanter för landets brandkårer samt brandredskapstillverkare för kritik.

Specialkommittén har behandlat den med ledning av kritiken justerade promemorian och

godkänt densamma. För det vidare utredningsarbetet tillsattes de tre ovannämnda utskotten.

Utskotten ha i första hand inhämtat uppgifter från ett flertal länder för att kunna tillgodogöra sig deras erfarenheter samt etablerat samarbete med andra organisationer, vilka behandla närgränsande områden, bl. a. Textilforskningsinstitutet och Statens Provvningsanstalt.

Pumputskottet arbetar på att få fram en standard som i huvudsak kommer att innehålla nominella värden för vattenmängder och arbetstryck, provningsmetoder, anvisningar för pumparnas utrustning samt uppgifter om storleksklasser. Preliminära förslag till nominella värden har uppställts.

Slangutskottet diskuterar för närvarande provningsmetoder. Flera nya typer av slangar, huvudsakligen av syntetiska materiel, ha kommit ut i marknaden och man syftar till att uppställa sådana provningsmetoder som kunna tillämpas generellt för alla slangar.

Armaturutskottet förbereder provningar av strålrör med avseende på regleringsanordningens funktion och munstyckets utformning.

Utbildningsverksamheten.

Kursverksamheten har under året varit livlig. Riksförbundet har ekonomiskt stött denna verksamhet samt i viss mån tillhandahållit erforderlig litteratur. Inom flera länsförbund ha dessutom en eller flera diskussionsdagar för brandbefäl och brandkårer varit anordnade. Omfattningen av verksamheten framgår av bilaga. I samband med länsförbundens årsmöten ha i allmänhet hållits kurser av mindre omfattning, ett eller flera aktuella föredrag, diskussioner i skilda ämnen och demonstrationer av brandmateriel. Vid dessa årsmöten har i 17 fall förbundets tjänstemän deltagit med föredrag och diskussionsinledningar.

Riksförbundets ekonomi.

Riksförbundets verksamhet har även under det gångna året omfattats med stort intresse från myndigheters, brandförsäkringsinrättningars och enskilda personers sida. Framför allt brandförsäkringsinrättningarna ha i betydande omfattning understött brandväsendet, i främsta rummet på landsbygden. De totala släckningskostnadsersättningar, som brandförsäkringsinrättningarna godkänt under år 1955, ha

sålunda uppgått till icke mindre än kronor 1.289.806:05. Härav ha till kommunerna utbetalats 1.031.844:84 kr., till riksförbundet 126.579:23 kr. och till länsförbunden kr. 131.381:98. Beträffande riksförbundets ekonomi i övrigt hänvisas till bilagda redogörelse.

Förbundet har hos Kungl. Maj:t anhållit om ett statsbidrag för budgetåret 1956/57 på kr. 15.000:—. I årets statsverksproposition har

emellertid upptagits samma belopp som för år 1955 eller 5.000:— kronor.

Centralstyrelsen uttalar sin stora tacksamhet till statliga myndigheter, landets brandkärer och brandförsvarets huvudmän, brandförsäkringsinrättningar, brandkonsulenter och alla andra medhjälpare för under året visat intresse, personliga insatser och ekonomiskt stöd.

Stockholm i mars 1956.

Eije Mossberg

| *Arne Hegen*

Konsulent-, kurs- och pumpkontrollverksamheten 1955.

Länsförbund	Antal brandkärer	Antal konsulentbesök	Antal pumpkontroller	K u r s e r				Diskussionsdagar	
				brandsynförrättare ant.	elever	instruktionskurser ant.	elever	ant.	deltagare
A	3	—	—	—	—	—	—	—	—
B	148	114	116	—	—	2	40	—	—
C	61	51	42	—	—	1	14	—	—
D	90	103	196	—	—	2	120	—	—
E	132	175	191	2	85	1	65	2	80
F	83	49	147	—	—	—	—	—	—
G	78	58	121	1	26	—	—	1	80
H	104	137	213	—	—	4	88	6	123
I	20	22	15	1	65	—	—	—	—
K	67	104	93	—	—	6	104	1	23
L—M	261	538	494	2	33	15	479	—	—
N	53	57	67	1	14	3	63	1	120
O	106	45	160	1	22	1	27	1	70
P	151	134	249	3	63	2	100	1	40
R	66	33	10	—	—	2	40	—	—
S	125	194	78	—	—	—	—	—	—
T	90	107	58	—	—	2	50	—	—
U	64	66	85	1	20	1	18	5	120
W	121	152	191	—	—	2	48	—	—
X	107	104	72	—	—	—	—	1	42
Y	110	128	85	1	17	2	45	1	75
Z	78	99	244	—	—	4	109	1	30
AC	100	30	28	—	—	—	—	—	—
BD	116	195	228	—	—	1	17	2	55
	2.334	2.695	3.183	13	345	51	1.427	23	858

Skydda Edra brandmän med TEMPEX

- det effektiva skyddet mot värmestrålning!

Tempexkläderna äro lätta och smidiga, reflektera värmestrålarna c:a 95 %
Temperatur under Tempexdräkten endast 38—40° C även vid höga yttertemperaturer

Äro hållbara och finnas i praktiska modeller för brandkärer och industrier

Rådgör med oss redan i dag om ett för Eder personal lämpligt TEMPEXSKYDD.

Ensamförsäljare i Sverige för TEMPEX original skyddskläder:

HENRIKSSONS BRANDREDSKAP

STOCKHOLM
Tel. 20 78 22
-23 -24 -25

GÖTEBORG
Tel. 11 70 74

MALMÖ
Tel. 97 59 42

SUNDSVALL
Tel. 129 89

JÖNKÖPING
Tel. 790 87

Firman grundad 1828

NYHETER från BRISSMANS

Slangutläggnings-Jeep mod. Brissman

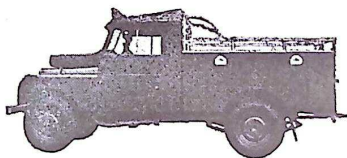
Svenskt patent nr 153065

Jeepen har underst en utdragbar slanglåda med patenterad slangutläggare för snabbutläggning i upp till 50 km hastighet, lådan rymmer 6—700 meter 63 mm slang. Däröver ett fack 1850×1450×600 mm med fällbara sidoluckor för diverse materiel, taket är utformat till lastflak med galvaniserat röräck runt om, användes för hemtransport av begagnad slang m. m. Skåp och slanglåda huvudsakligen av lättmetall. Jeepen bygges även med ett extra säte bakom hytten, men rymer då mindre slang. Den kan även förses med frontpump. Lågt pris. Begär offert och närmare upplysningar. Kort leveranstid. Pris komplett, klar för inregistrering. Riktpris kr. 15.900: —.

Slangutläggnings-Jeep mod. Brissman, låg modell

Denna modell har i mitten vår patenterade slangutläggare. Lådan rymmer ca 800 meter 76 mm, linslang, den löper på kullager varför den är lätt att draga ut och föra in vid packning. Vid vardera sidan finnes ett materielfack 1850×425×300. Lastflaket En mycket bra och trevlig modell, som tar sig fram Komplet med siren, värme, sökare, röd lykta m. m.

kommer i höjd med bakrutans underkant, nästan överallt.

Riktpris kr. 15.745: —.

Begär offert!

Nyhet. Enhetsstrålrör.

Strålrör med 7—10 och 14 mm munstycksöppning, (munstyckena är de, vilka föreslås som svensk standard). Hel stråle samt lång och kort spridd stråle erhålles genom en vridning på handtaget. Strålröret har ingen sil och inga småhål, som täppas igen av orent vatten och ingen kik, som går trögt, då avstängning och skiftning av strålarna sker av en gummiventil, som påverkas av en hävarm. Trögheten i vridmomentet kan inställas efter önskan och påverkas ej av höga tryck Riktpris kronor 98: —. Strålröret erhålles på öppet köp för provning.

All övrig brandmateriel till låga priser.

BRISSMANS BRANDREDSKAP

HALMSTAD

Telefon 133 33

Tablå

över Svenska Brandkårens Riksförbunds räkenskaper 1955.
Balansräkning den 31 december.

Tillgångar:	1954	1955
Obligationer (nom. 25.000:—)	23.300:—	20.000:—
Fastighet	0:—	29.634:60
Inventarie	0:—	0:—
Broschyrer	0:—	0:—
Betalda prel. skatter	0:—	1.278:—
Fordringar	6.355:96	17.339:01
Kassa, postgiro, bankräkningar	225.528:44	233.033:60
	255.184:40	301.285:21
Skulder:		
Brandförsäkringsverkets gåvofond	25.000:—	25.000:—
Reserverade medel för pumpkontroll	22.539:35	14.697:51
Reserverade medel för kursverksamhet	8.856:25	0:—
Reserverade släckningskostnadsbidrag:		
Från tidigare år	80.659:86	138.727:46
Disponerat under året	49.549:31	62.719:30
	31.110:55	76.008:16
Influtna under året	107.616:91	126.579:23
Andra reserver	4.222:80	422:80
Förutbetalda prenumeraionsavgifter	7.682:—	4.403:—
" årsavgifter	0:—	15:—
" personliga avgifter	0:—	152:—
Innehållna källskatteavdrag	2.696:—	3.119:—
Diverse räkningsskulder	2.578:14	9.523:11
Skatteskulder	306:—	2.089:—
Reserverade medel	42.576:40	42.576:40
Avskrivning av obligationer (nom. 25.000:—)	0:—	3.300:—
	42.576:40	39.276:40
	255.184:40	301.285:21

Vinst- och Förlusträkning för år 1955.

Intäkter:			Kostnader:		
Kåravgifter	34.770:—		Avlöning till förbundsdirektör och kanslipersonal		63.573:05
Personliga avgifter	1.104:—		Penstonskostnader		15.182:76
Överskott vid försäljning av trycksaker o. broschyrer	19.273:96	55.147:96	Styrelse och revision	5.104:57	
Räntor		7.479:78	Resekostnader, kansliet	10.748:57	
Anslag:			Telefon, porto och frakter	5.486:90	
Statsbidrag	5.000:—		Expeditionskostnader	6.978:87	
Försäkringsbolag	58.565:50	63.565:50	Inventarier	2.515:48	
I föregående års bokslut avsatta medel:			Arsmötes- o. sam.tr.kostn.	5.709:15	
För pumpkontroll	22.539:35		Nettokostnad för medaljer, diplom och plaketter	3.085:83	
För kursverksamhet	8.856:25		Matrikel	1.466:75	
Disponerade släckningskostnadsbidrag	62.719:30		Skatter	1.876:—	
			Diverse omkostnader	3.197:99	46.170:11
			Utredningar	1.925:50	
			Arbetskommission	4.838:83	6.764:33
			Stipendier	1.450:—	
			Konsulentmöten	8.916:01	
			Nettokostnad för tidskriften	799:86	
			Kursverksamhet	14.276:88	
			Pumpkontroll:		
			Kostnad för året	7.841:84	
			Avsatt till följande år	14.697:51	22.539:35
			Bidrag till länsförbunden	40.635:79	
Kronor	220.308:14		Kronor	220.308:14	

Inkomst- och utgiftsstat för år 1956 för Svenska Brandkärernas Riksförbund.

Inkomster:

Medlemsavgifter, försäljning av litteratur, räntor, diverse inkomster	45.000: —
Statsbidrag	5.000: —
Bidrag från försäkringsinrättningar ..	58.000: —
Från föregående år balanserade släckningskostnadsbidrag från försäkringsinrättningar	202.587: 39
Från föregående år balanserat för pumpkontroll m. m.	14.697: 51

Kronor 325.284: 90

Utgifter:

Avlöningar till förbundsdirektör och kanslipersonal	75.000: —
Pensionskostnader	19.000: —
Övriga utgifter för exp. ävensom styrelsens och kansliets reseersättningar	58.000: —
Arbetskommissionen och utredningar ..	25.000: —
Tidskriften	6.000: —
Konsulentverksamheten	8.000: —
Kursverksamheten	20.000: —
Pumpkontrollverksamheten	14.697: 51
Bidrag till länsförbunden	43.179: 46
Åskådningsmateriel, litteratur, film ..	40.000: —
Balanserade släckningskostnadsbidrag till centralstyrelsens förfogande	16.407: 93

Kronor 325.284: 90

REVISIONSBERÄTTELSE.

Undertecknade, som utsetts att granska Svenska Brandkärernas Riksförbunds räkenskaper för verksamhetsåret 1955, hava denna dag fullgjort detta uppdrag och få härmed avgiva följande berättelse.

Räkenskaperna äro förda med den största noggrannhet, fullständigt verifierade och i allt överensstämmande med däröver upprättade vinst- och förlust- samt utgående balansräkning.

Räkenskaperna och bokslutet äro kontrollerade av härför särskilt anlitad auktoriserad revisor.

Vi hava tagit del av Centralstyrelsens protokoll och hava däremot intet att erinra. Då revisionen i övrigt ej givit skäl till anmärkning, få vi tillstyrka ansvarsfrihet åt såväl styrelse som kassaförvaltare för den tid revisionen omfattar.

Stockholm den 22 mars 1956.

T. Wiklander

K.-H. Håkansson

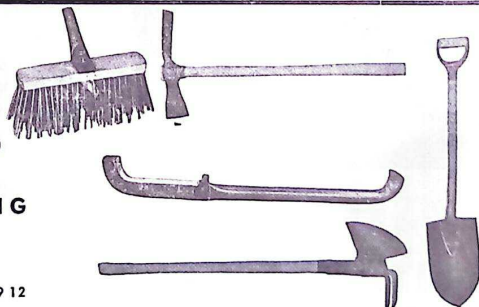

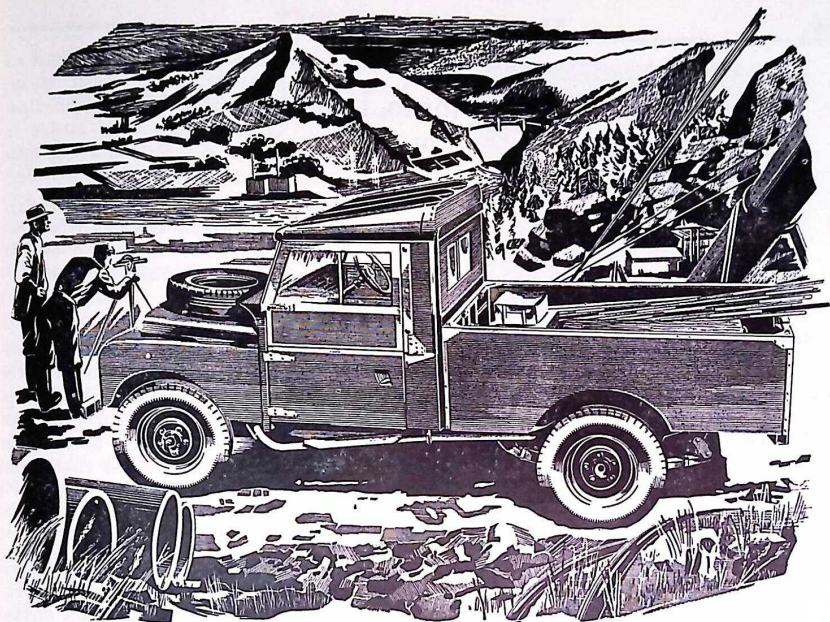
HANDREDSKAP
för
SKOGSELDSLÄCKNING
AB MOLIN & WESTBERG

Mäster Johansgatan 5, Malmö

Tel. 388 40

Tel. 97 59 12

LAND- ROVER — en framkomlig väg för oframkomliga vägar

Land-Rover är symbolen för ett framåtskridande som inte känner några hinder. I industriens, skogens och lantbrukets tjänst är Land-Rover vår motoriserade tids motsvarighet till det starka, sega, envisa dragdjuret — fast så ofantligt mycket effektivare! Land-Rover tar sig fram överallt, är säker som transportmedel och lätt att specialutrusta för alla tänkbara ändamål. 4-hjulsdriften ger ökad dragkraft, ökat väggrepp och ökad kraft att övervinna motstånd.

Vi eller våra återförsäljare ger Er gärna alla data!

WIKLUNDS

STOCKHOLM 12

TELEFON 67 93 40

Rationalisering inom brandväsendet

III.

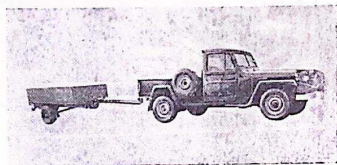

Bild 1. Lämpligt fordon för storbrandsenheten är t. ex. denna jeep, som lastar 1,5 ton och har en motorstyrka på 110 hkr.

Bild 2. Frontmonterad pump av lämplig typ. Kapacitet över 2000 l/min.

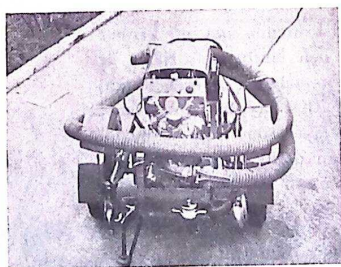

Bild 3. Den fast monterade sugslangen erbjuder stora fördelar — snabbhet, lättbanterlighet, driftsäkerhet.

I nr 6 och 7/1955 skrev v. brandchef Ragnar Brodell tvänne artiklar i rationaliseringsfrågan. Han fortsätter och avslutar nu sin serie med ytterligare två artiklar.

V i har tidigare sysslat med de två mera "allmänna" typerna av brandfordon avsedda för mindre brandkärer, nämligen tankbil och jeep. Min redogörelse här kommer därför närmast att beröra ett specialfordon samt anordningar för att göra dess handhavande så enkelt som möjligt.

Terminologi.

Det existerar sedan gammalt en vedertagen indelning av utryckningsfordon i tunga och lätta enheter. Denna indelning kan vara mycket vilseledande! Det blir inte stort bättre om man gör en indelning i små och stora enheter. Man vill nämligen så gärna tro, att den lilla eller lätta enheten alltid är snabb och att den tunga eller stora enheten alltid är långsam. Vidare ligger det så nära till hands att tro att den tunga enheten alltid har stor kapacitet. Så är emellertid ofta långtifrån fallet. Många faktorer inverkar på snabbhet och kapacitet — alarmerings- och anspänningstid, bemanningens storlek, motorstyrka, belastning, vägförhållanden o. s. v. Även mycket stora fordon kan vara snabba och även mycket små fordon kan ha mycket stor kapacitet, t. ex. ifråga om vatten-transport. Det specialfordon jag närmare skall beröra har jag därför gett ett nytt namn, som visserligen är långt och fult men kan göra tjänst i brist på bättre, nämligen...

Storbrandsenheten.

I de större orter, där man har mycket industribyggnad och kanske brandfarlig sådan, är det lämpligt att utöver de tidigare nämnda fordonen, tankbilen samt jeepen med släpkärran,

ha åtminstone ett fordon med mycket stor kapacitet ifråga om vattentransport. Fordonet skall därför ha stort förråd av grov slang, pump av största typen (d. v. s. minst 1600 l/min) samt grova strålrör och vattenkanoner. Trots detta bör fordonet vara snabbt, litet och lätt. Det skall med andra ord påminna om den välkända damskon, som är liten utanpå och stor inuti.

I begreppet snabbhet ligger inte bara, att fordonet kommer fram till brandplatsen på kort tid utan dessutom, att det skall kunna så användas i släckningsarbetet att önskad vattenmängd kan insättas på kortast möjliga tid efter alarmeringen. Detta kräver att utläggning av slang måste kunna ske direkt från fordonet, som därför måste vara terränggående, d. v. s. fyrhjulsdrivet. Vidare erfordras frontmonterad pump, så att motorn (lägst 100 hkr) rätt kan utnyttjas. Erforderlig grov, gummerad transportslang om c:a 1000—1500 m packas direkt i fordonets lastutrymme på sådant sätt, att om så önskas två eller flera slangledningarna kan läggas ut samtidigt.

För själva släckningsarbetet erfordrerlig manöverslang, strålrör, vattenkanoner, röjningsmateriel m. m. placeras på en kärra, vars underrede utformats som ett stort grenrör. Fordonets användningssätt blir synnerligen enkelt. Vid framkomsten till brandplatsen kopplas kärnan-grenröret loss, varefter fordonet under utläggning av slang kör närmaste väg till vattentag, där den färdigmonterade sugslangen lägges ut och vattengivningen kan börja. Under tiden kan vid brandplatsen erforderliga manöverledningarna, vattenkanoner m. m. klagöras. Det torde med detta fordon vara möjligt att även med så liten besättning som 3 man få i gång en vattenkanon på kortare tid än med något gängse brandfordon. Med dubbla ledningar kan man få fram hela den vattenmängd pumpen kan prestera på avstånd upp till c:a 300 m och med bibehållet släckningstryck.

Transport av personal.

En av de väsentligare fördelarna med de tre fordon, som skisserats i denna och tidigare ar-

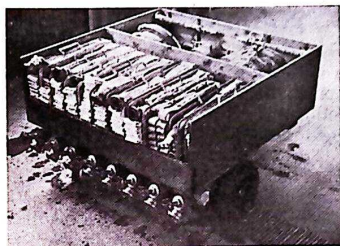

Bild 4. Grenröret på hjul med sin last av manöverslang, vattenkanoner, röjningsmateriel m. m.

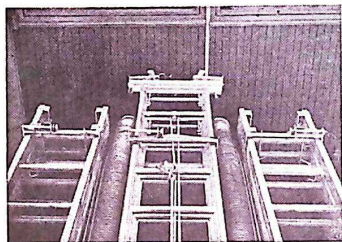

Bild 5. Tankbilens "tak" utnyttjas för skrymmande materiel som skarv- och utskjutsstegar. Lagg märke till fästsättningsanordningarna, som belt kan manövreras från marken.

tiklar, är att ingen ombyggnad av kaross eller hytter behövs. I samtliga fall är det standardtyper, som kompletterats med pumputrustning, vattentank o. s. v., för att kunna fylla sin uppgift. Mången frågar sig kanske då, hur den ytterligare personal, som behövs vid större bränder, skall transporteras.

Ja, för tio år sedan var detta ett problem. Men i dag då väl ungefär var tredje brandman i detta land har egen bil, finns inte längre detta transportproblem. *Dagens brandbilar skall inte byggas för att transportera personal. Låt oss i stället utnyttja lastförmågan till att transportera vatten och slang.* Trots allt är dessa två saker de viktigaste komponenterna i den moderna, effektiva brandsläckningen.

Behandling av acetylengasbehållare vid brand

En sak som särskilt bör uppmärksammas vid den nu pågående kampanjen mot brand genom skärning och svetsning utgör reglerna för acetylengastubernas hanterande i samband med brand. Det övervägande flertalet av svenska arbetare har nämligen en alldeles felaktig uppfattning om, hur man skall bära sig åt i en sådan situation. Följande exempel må illustrera förhållandet:

Göteborgs brandkår fick larm om brand vid spårvägstunneln i Kortedala. Då närmaste brandstation, Olskroken, var ute på annat uppdrag, skedde utryckning från huvudstationen. Körtdien var drygt 9 min. Då brandstyrkan kom till platsen visade det sig, att ett svetsaggregat låg på valvformen omgivning av brinnande slangar och trävirke. Antändningen hade skett genom s. k. "bakslag" i acetylengasslang-en. Inga särskilda åtgärder hade vidtagits av folket på platsen, utan man stod på behörigt avstånd och beskådade eldsvådan. På fråga om det inte fanns tillgång till vattenslang på platsen i samband med gjutningsarbetet svarades, att "man var rädd för att acetylengasflaskan skulle explodera". Verkliga förhållandet var naturligtvis, att faran för explosion ökade för varje minut genom att man inte sprutade vatten, dels för att släcka elden i omgivningen, som tillförde värme till flaskan, dels för att kyla själva behållaren och förhindra den sönderdelningsprocess i Aga-massan, som börjar vid högre temperatur.

Det är ju bra att folk har respekt för gasbehållare, men mycket stora brandskador kan bli resultatet om ingen vågar ingripa. Det mest typiska exemplet härpå utgör väl branden vid Separatorfabriker i Tullinge utanför Stock-

holm där ett bakslag tände slangen till en acetylengastub i ett inomhus placerat batteri av dylika. Arbetarna sprang från platsen, behållaren upphettades och rämnade och resultatet blev en skada på c:a en miljon kronor. (Se Brandkärstidskrift nr 8/1948.)

Det är riktigt, att för något tiotal år sedan den allmänt vedertagna uppfattningen var följande: Om behållaren ej var varmare än att man kunde hålla handen på den var den ofarlig, men skulle bortföras till skyddad plats för säkerhets skull. Om behållaren var varmare var den farlig, man måste då söka skydd och in-vänta en explosion. Vatten fick ej sprutas på behållaren.

Genom deklarerationer från tillverkaren har emellertid klargjorts att senare delen av ovan relaterade regel är felaktig. Man skall i stället alltid så fort som möjligt försöka att kyla ned behållaren med vatten och så länge så sker är behållaren ofarlig. (Jfr artikkel i Brandkärstidskrift nr 5/1951 av ing. Bo Knutson-Ek, Aga.)

Det säger sig självt att angreppet, om det sättes in då behållaren varit utsatt för eld längre tid och speciellt om den är glödande, skall ske med tillbörlig försiktighet och gärna med en spridd stråle.

Vid de svetsningskurser, som nu ordnas på olika håll i landet bör man kanske särskilt trycka på den här saken, men även på annat sätt bör man försöka nå t. ex. arbetarna på byggnadsplatser och även brandkärernas personal, ty erfarenheten visar att det finns en hel del brandfolk, som saknar kännedom om hur gasbehållare skall behandlas vid brand.

K.-E. Nilsson.

Mössmärken - Gradbeteckningar
Armbindlar - Tjänsteålderstecken

Aug. Holts Gulddragerifabriks A-B

Arbetargatan 33 A

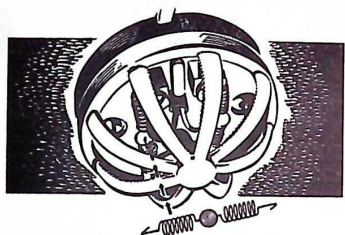
STOCKHOLM

Tel. 54 20 03 - 54 20 04 - 54 20 05

Teknisk Triumf

*vår termokontakt
för automatiskt brandalarm
är oöverträffad!*

**SENSATIONELLT
SNABBUTLÖSANDE**

**UTBYTBAR
ALARMKROPP GER
STÄNDIG BRANDBEREDSKAP**

AUTOMATISKT BRANDALARM A-B.

10 års erfarenhet

FABRIK- och HUVUDKONTOR
MALMKÖPING

Tel. Växel 338

STOCKHOLM

Bråvällagatan 8

Tel. 32 08 88

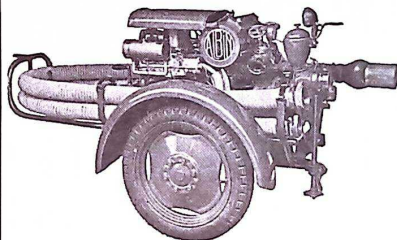
GÖTEBORG

Tel. 19 15 55

ALBIN

motorbrandsprutor

konstruerade och lämpade för
vårt nordiska klimat med dess
stora temperaturväxlingar.

ALBIN-800

900 l/min vid 9 kg/cm² tryck, med
de nyaste tekniska förbättringarna.
Lättstartad under alla väderleksför-
hållanden. Levereras med eller utan
elektrisk start och belysning.

Vi rekommenderar våra bogserbara
motorsprutor upp till 3 000 minutli-
ter vid 9 kg/cm², stationära ben-
sin- eller dieseldrivna pumpaggre-
gat och lågvarviga frontpumpar.

Linnebrandslang och invändigt gum-
merade slangar från 25 upp till 100
mm diameter i erkänt höga kvalitéer
- brandarmatur och övrig utrustning.

ALBIN MOTOR

KRISTINEHAMN TEL. 150 00 VÄXEL

Dimpulver är effektivast mot brand i eldfarliga vätskor, kemikalier och elanläggningar. Det är exempelvis det rätta släckningsmedlet inom den kemiska industrien och för oljebolagen.

TEMPUS Pulverdimpläckare

Modern materiel för industriens och försvarets brandskydd

Tempus tillverkar nu en komplett serie moderna pulverdimpläckare från små handapparater för bilar till stora aggregat för flygplatser och specialrisker i industrien.

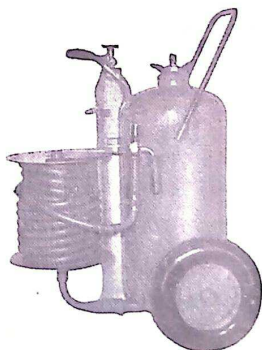
Stora antal har levererats till bl. a. Armétygförvaltningen, Flygförvaltningen och Fortifikationsförvaltningen samt till många av de ledande industrierna i landet. Flertalet större brandkårer har också Tempus pulverdimpläckare.

Apparaterna är av svensk tillverkning och godkända av vederbörande myndigheter.

Ring eller skriv efter vår nya broschyr med fullständiga uppgifter.

Tempus-5
för 5 kg dimpulver

Tempus-100
för 100 kg dimpulver

AB SVENSKA TEMPUS
KUNGSGATAN 38 — STOCKHOLM — TEL. 111835

Explosion i Ronneby

Måndagen den 14 februari 1955 klockan 15.15 inträffade en våldsamt explosion inom gasverket vid Kockums Emaljverk i Ronneby.

Anläggningen inrymde aggregat för framställning av syrgas, vätgas och karbidgas.

Syrgas- och vätgasframställningen skedde i en c:a 10 m lång och 5 m bred envånings träbyggnad, vareft även förekom fyllning av gastuber. I vinkel med denna anläggning fanns ytterligare en envånings träbyggnad inrymmande två gasklockor för syrgas resp. vätgas. I omedelbar anslutning till denna byggnad fanns ytterligare ett karbidgasverk med tillhörande gasbehållare. Karbidgasverket inrymdes i en betongbyggnad.

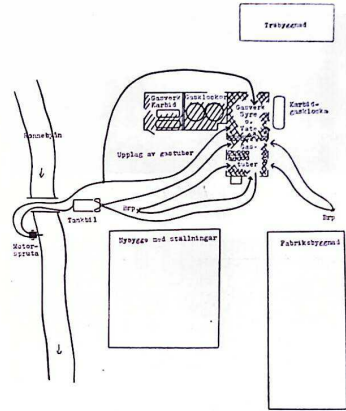
Explosionen inträffade i vätgasklockan, varvid denna söndersprängdes och byggnaden totalt ramponerades. Samtidigt antändes den träbyggnad, vari syrgas- och vätgasverket var inrymt. Karbidgasbyggnaden ramponerades även totalt, men lyckligtvis uppstod icke brand därstädes, vilket få skrivas på de lyckliga omständigheternas konto.

En omfattande skadegörelse uppstod givetvis i omgivningen, i det att hundratals fönsterrutor krossades, byggnadsställningar och byggnadskonstruktioner raserades och deformationerades. Egendomligt nog inträffade praktiskt taget inga personskador. Detta måste anses ytterst egendomligt, enär flera arbetare i närheten av lufttrycket slungades ned från byggnadsställningarna.

Emaljverkets industribrandkår under ledning av vice kårchefen verkmästare T. Jönsson, igångsatte släckningsarbetet redan innan brandlarm hunnit givas och angrep den brinnande träbyggnaden med två ledningar från brandpost, medan en motorspruta avbröstades vid den förbiflytande ån.

Ronneby brandkår insattes inom 4 minuter efter explosionen dels med smalslangledning från tankbil, dels med 14 mm strålar från Emaljverkets motorspruta. Sammanlagt 8 strålar angrepp träbyggnaden, där det brann friskt i de dubbla väggarna och torvströfyllningen.

Risken för ytterligare explosioner var överhängande, beroende på att ett stort antal gastuber funnos i denna byggnad.

T. v. syns dörren till karbidgasverket. Träbyggnaden i. h. inrymde gasverk för syre och väte.

Någon hänsyn till vattenskador kunde och behövdes icke tagas, utan det gällde att snarast möjligt tränga in i byggnaden och få ut gastuberna, samtidigt som utanför byggnaden befintliga tuber och behållare måste kylas ned och undanskaffas.

Tack vare klok ledning och ett intensivt arbete på alla händer lyckades uppgiften, och redan en halv timme efter explosionen var situationen under kontroll.

Noggranna undersökningar hava givit vid handen, att explosionen med största sannolikhet förorsakats av att syrgas trängt in i en vätgasledning, följt denna bakåt till vätgasklockan och där bildat självantändande gasblandning.

Under alla förhållande kan konstateras, att såväl Emaljverkets industribrandkår som Ronneby stads borgarbrandkår presterat ett utomordentligt gott släcknings- och räddningsarbete.

Axel Bergdahl.

Bild 1.

Bild 2.

Bild 3.

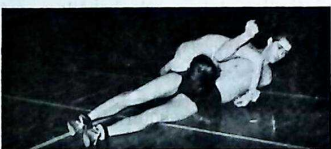

Bild 4.

Bild 5.

Brandmansgrepp

Att ensam bära en skadad eller medvetslös person är en svår uppgift. "Prestationen att få den medvetslöse i rätt läge på ryggen är betydligt svårare än själva bäringen."

Att författaren av ovannämnda citat ur Utbildningsreglementet vet vad han talar om kan alla de intyga, som någon gång övat brandmansgrepp. Undertecknad vill gärna bibringa Brandkärtidskrifts läsare de erfarenheter i ämnet, som gjordes vid en övning med brandkåren i Osby för några år sedan. För att råda bot på de i Utbildningsreglementet påtalade svårigheterna omkonstruerades det gamla brandmansgreppet. På det sätt som nedan beskrivs rullas den mest korpulente person lekande lätt upp på ryggen. "Modell Osby" användes och övas vid ett flertal kårer i norra Skåne.

Utförande:

Bild 1: Placera den nödställda (N) på rygg, sitt tätt intill med fötterna åt motsatt håll och med höfterna något nedanför N:s axlar. Greppet appliceras lika lätt från båda sidor.

Bild 2: Bäraren (B) fattar med sin yttre hand om handleden på N:s yttre arm.

Bild 3: B böjer sig något framåt och för in andra armen under N:s kopplade arm.

Här bör noga tillses att det blir överarmarna som tangerar varandra.

Bild 4: Här börjar själva upprullningen. B skall, samtidigt som han faller sig bakåt, vrida sig på sidan och över på magen. Håll kopplingen på bild 3 stadigt så att N är med redan från början när bakåtvridningen börjar.

Bild 5: N har här kommit upp på B:s rygg. Efter att ha släppt handlovskopplingen, för B armen mellan N:s ben och kopplar åter om N:s handlov, se bild 6.

Bild 6: Upprullningen är klar.

Bild 7: B reser sig upp på båda knä och stöder med den fria armen.

Bild 8: Här rätas ena knät fram och B tager ett stadigt tag i andra låret och stödjer överkroppen på så sätt.

Bild 9: Brandmansgreppet "modell Osby" färdigkopplat.

Därest någon kår skulle öva enligt vad som här beskrivits vore undertecknad tacksam att i sinom tid få taga del av Edra åsikter och meningar.

Willy Nilsson, Osby.

Bild 6.

Bild 7.

Bild 8.

Bild 9.

Ordet fritt

Klor, ett ämne på gott och ont

"Klor, ett ämne på gott och ont" var rubriken på en artikel i nr 2/56, som synbarligen tilldragit sig stor uppmärksamhet. Överingenjör Carl Palm, Kopparfors Aktiebolag, lämnar nedanstående bemötanden av vissa uppgifter i artikeln.

Om artikeln är skriven med hänsyn till att lågorna vid en brand slickar omkring klorgas-cisternerna är författarens synpunkter i vissa fall riktiga, men för oss som i vårt dagliga arbete lagrar och handskas med klor är artikeln en skräckbild.

Nedanstående i artikeln framförda sju påstående (som införts med kursiv stil) kommenteras med citat ur *Gmelin Handbuch der anorganischen Chemie: Chlor*.

1) Sid. 36, spalt 2: ... *utvidgar sig och snart fullständigt fyller behållaren.*

"Utvidgningskoefficient för flytande klor = 0,003." S. 38.

"Om 80 % fyllningsgrad $t =$ temperaturstegring för att helt fylla behållare $V_t = V_0 (1+t) V_t = 1.1 = 0,8 (1+0,003 t)$

$1+0,003 t = 1,25; 0,003 t = 0,25; t = 83^\circ$.
83° uppvarming för att behållaren helt skall fyllas vid ursprunglig 80 % fyllningsgrad."

2) Sid. 37, spalt 1: ... *vid högre temperatur blir mera korrosiv* ...

"Flytande klor inverkar på järn först vid 90° eller högre temp. om gasen är torr." S. 74.

3) Sid. 37, spalt 1: *Sprängs behållaren förgasas givetvis hela innehållet tämligen omedelbart* ...

"För att flytande klor skall förgasas måste värme tillföras. Per kg klor vid 0° = 60 kcal; vid 20° = 56 kcal; vid 50° = 50 kcal. S. 41. För att tämligen omedelbart förgasa innehållet i en tank rymmande 15.000 kg åtgår 15.50 = 750 mcal värme motsvarande 1,3 ton ånga."

4) Sid. 37, spalt 2, *Den reagerar med de flesta kolväten, i många fall explosivt* ...

"Litt. Kirk-Othmer: Encyklopedia of chem. teknologi vol. 3.

Genom blandning av metan CH_4 och klorgas som passerar en reactor i vilken temperaturen hålles vid 350—450° C framställs metylklorid CH_3Cl . S. 741.

Genom klorering av etan C_2H_6 vid 300° C framställs C_2H_5Cl . S. 755.

Genom klorering av etylen C_2H_4 vid hög temp. framställs etylendiklorid. S. 762.

Genom klorering av propan, propylen C_3H_8 , C_3H_6 butan C_4H_{10} , pentan C_5H_{12} erhålles motsvarande klorkolväten.

Klorinerade paraffiner och vaxer framställs genom klorering av smälta paraffiner och vaxer vid temp. över 100° C. S. 784.

Genom behandling av acetylen med klor vid 135° C framställs vinylidenklorid. S. 787.

Genom klorering av bensol (benzen) i värme erhålles s. k. klorbenzer, s. 814, och kokande toluol s. 822 erhålles benzyl- och benzalklorider.

Klorering av naftalin vid 80—120° C." S. 834.

5) Sid. 37, spalt 2: ... *metallpulver av koppar ... brinner spontant i klorgas.*

"Koppar måste först upphetas till glödning, innan det brinner i klorgas."

"Vid vanlig temp. ingen reaktion". S. 72.

"Tenn reagerar med flytande klor". S. 72.

6) Sid. 37, spalt 2: *Även klorvätskans utvidgning kan ske fullkomligt explosivt* ...

Det anförda exemplet är icke något bevis för detta påstående, ej heller att någon tryckökning skett. Om en cistern med 4 kg. tryck med t. ex. ånga och vatten eller luft av någon anledning brister erhålles samma resultat.

Jag vill ytterligare anmärka att artikeln tydligen ej är skriven med tanke på att cisternen i fråga utsätts för brand. Det hände bara trots alla försiktighetsåtgärder och utan minsta motivering eller efter olyckan konstaterade orsaker. I analogi härmed kunna således alla Sveriges klorbehållare, trots att de äro underkastade en minutlös kontroll, plötsligt springa i luften. Hokus, pokus.

7) Sid. 38, spalt 2: *Ammoniak kan visserligen liksom soda* ...

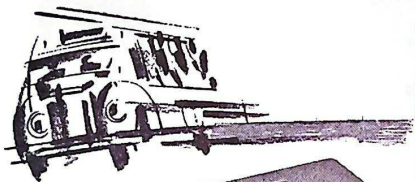
"Genom inverkan av klor på ammoniakvatten kan kvävetriklorid NCl_3 bildas. Lösningen måste dock bli sur. Är den alkalisk bildas ammoniumklorid." S. 410.

"Kvävetriklorid kan destilleras vid 71° C. Vid upphettning exploderar kvävetriklorid, dock icke vid en temperatur under 93,3° C." S. 414.

" NCl_3 är icke stötkänsligt. Granater fyllda med NCl_3 kan avfyras utan att explosion inträffar". S. 414.

"Vid användning av ammoniak eller am-

LIKA SNABBT I ~~ALLA~~ LED!

Ericsson
LM

SNABBTELEFON

Detta vinner man med
högtalaralarmering

Alarmering kan ske med ton-
frekvens över högtalarna.

Kodsignaler angivande olika art
av utryckning kan utsändas över
samtliga högtalare eller grupper
av högtalare.

Efter larmsignalerna^{er} kan tele-
grafvakten genom anläggningen
lämna närmare detaljer om ut-
tryckningen.

Anläggningen kan användas för
underhållning av manskaper med
radiomusik etc., varvid dock
alarmsignaler har automatisk
prioritet.

Anläggningen kan användas för
personsökning.

Med lös mikrofon på t. ex. gård
eller i gymnastiksal kan anlägg-
ningen användas för instruktions-
föredrag.

ger snabbkontakt

De flesta brandtelegrafanläggningar i Sverige är le-
vererade av L M ERICSSON.

Men även för de interna uppgifterna på brandstatio-
nerna har "L M"'s erfarenhet tagits i anspråk. Det är
nödvändigt att inom en brandstation anordningar för
alarmering och ordergivning får en i alla avseenden
effektiv planering och funktionering. Också på detta
område kan L M ERICSSON bygga på grundlig er-
farenhet, och har under årens lopp utfört anläggningar
på stationer av alla storleksordningar.

LOKALTELEFONER

sparar spring

LJUSSIGNALER

sparar tid

UPPTAGETSIGNALER

ger arbetsro

L M ERICSSONS SVENSKA FÖRSÄLJNINGS AB
Kungsgatan 33, Box 877, STOCKHOLM 1, Tel. 22 31 00 - GÖTEBORG,
St. Badhusgatan 20, Tel. 17 09 90 - MALMÖ, St. Nygatan 27 B, Tel. 711 60 -
SUNDSVALL, Rådhusgatan 1, Tel. 559,90;

Ericsson
LM

Larmrocken BRAGE

är framställd i samråd med brandmän och utmärker sig för följande egenskaper:

Varm. Tyg av kraftig impr. kommis i hellylle.

Vattentät. Inlägg av gummitaft över axlar och rygg.

God passform. Tillverkad i sportig, ledig och omtyckt modell, vilket ger rocken ökad användbarhet. Den finnes i de vanliga storlekarna.

BRAGE är en rejäl rock till lågt pris.

Provrock sändes för påseende till varje brandkår utan någon som helst förbindelse eller köptvång.

Tillverkas och försäljes av

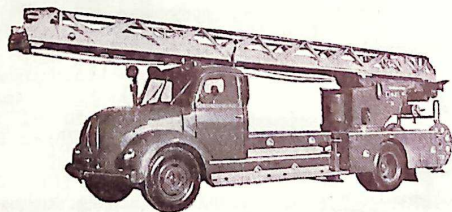
Brage Petterssons Klädesindustri

Hjalm. Bergmans väg 168 Tel. 221 48

ÖREBRO

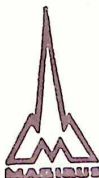
VÄRLDSMÄRKET MAGIRUS

Uddevalle stads Brandkårs hydrauliska Magirusstege på originalkarosseri, 30 m. stighöjd, monterad på Magirus Deutz dieselmotor, luftkyld.

LUCEMA AB

GENERALREPRESENTANT FÖR SVERIGE - NYBROKAJEN 7, STOCKHOLM
TEL. 21 00 38, 21 09 26

KLÖCKNER-HUMBOLDT-DEUTZ AG
WERK ULM ULM-DONAU

MASKINSTEGAR

LEVERANSER 1949—1956

Stockholm:	1 st. med 30 m. stighöjd
.. .. Elverk:	1 st. med 25 m. stighöjd
	1 st. med 12 m. stighöjd*
Göteborg:	1 st. med 26 m. stighöjd
.. .. Elverk:	1 st. med 18 m. stighöjd*
Malmö:	1 st. med 30 m. stighöjd
Norrköping:	1 st. med 30 m. stighöjd
Örebro:	1 st. med 30 m. stighöjd*
Västerås:	1 st. med 30 m. stighöjd
Linköping:	1 st. med 30 m. stighöjd*
Karlstad:	1 st. med 30 m. stighöjd
Karlskoga:	1 st. med 25 m. stighöjd*
Östersund:	1 st. med 26 m. stighöjd
Salna-Sundbyberg:	1 st. med 25 m. stighöjd
Uddevalle:	1 st. med 30 m. stighöjd*
Trollhättan:	1 st. med 25 m. stighöjd
Motala:	1 st. med 25 m. stighöjd*
Kiruna:	1 st. med 30 m. stighöjd*
Sandviken:	1 st. med 25 m. stighöjd
Katrineholm:	1 st. med 25 m. stighöjd*
Söderhamn:	1 st. med 25 m. stighöjd
Karlskoga:	1 st. med 30 m. stighöjd*
Ängelholm:	1 st. med 25 m. stighöjd*

* hydraulisk drift

moniakvatten för att t. ex. spåra klorläckor finns ingen risk för explosion genom NCl_3 -bildning."

Här kan jag också meddela, att alla Sveriges klorfabriker och blekerier just använda ammoniak för att spåra klorläckor.

Dessutom kan jag nämna att icke på en enda cistern för flytande klor i Sverige finns säkerhetsventil. Expertisen anser en sådan allt för osäker för att kunna rekommenderas. I Tyskland och Amerika används sådana i viss utsträckning, men särskilt i Amerika ha de ur säkerhetssynpunkt i många fall blindflänsats.

Det byggs ingen "stor ny fabrik" för framställning av flytande klor i Svartvik. Cellulosa-bolaget har sin klorfabrikation koncentrerad till Östrand. Däremot bygger nu Korsnäs en större fabrik, Ströms bruk en mindre och Skutskär och Mo & Domsjö AB utvidga f. n. sina fabriker i viss mån.

Firma *Brand- och Arbetarskyddsmateriel*, A. Carlsson, har tillställt oss nedanstående insändare i frågan.

Nr 2 av "Brandkärstidskrift" innehåller bl. a. en artikel "Klor, ett ämne på gott och ont" författad av B. Orre. Då författaren framfört en del synpunkter, som tyder på att han är bristfälligt orienterad om modern gasskyddsmateriel, anhåller vi att få göra några kommentarer.

Herr Orre anför bl. a., att filtermasker är alldeles oanvändbara, om klorhalten överstiger 1 %. Så är dock ej fallet.

De nya filter, som är speciellt avsedda att skydda mot sura gaser och ångor, däribland klor, har en mycket god skyddsförmåga även om klorkoncentrationen skulle uppgå till 1 vol. %. Vid nyligen företagna prov vid en av landets större klorfabriker har de bästa av filterfabrikaten lämnat fullgott skydd under drygt 16 min. vid en klorkoncentration av 1 vol. % och 22,5 l. luft/min. Vid andra prov där klorkoncentrationen varit 1,4 vol. % och luftgenomströmningen 22,5 l/min. har 100 %-ig skyddsverkan under ca 10 min. uppnåtts.

Utvecklingen på gasmaskfilter-området har nu kommit så långt, att man genom att använda helt genomskinliga filter med olika indikatorer har möjlighet att medelst en snabb okulärbesiktning avgöra, om, eller i vilken utsträckning filtren är förbrukade.

Betr. den tyngre gasskyddsmaterielen är vi av den uppfattningen, att tryckluftapparaten är att föredraga, ty det har visat sig, att de syrgasapparater, som inåste förvaras i lokaler, där klorhaltig luft finnes, på relativt kort tid utsettes för korrosion samt textilupplösande klorangrepp, som gör dem otillförlitliga. Hårtill kommer att temperaturen speciellt sommartid i en klorfabrik kan bli så hög, att innehållet i regenerationspatronerna ändrar konsistens, vilket kan medföra, att syrgasapparaterna blir helt oanvändbara.

Vid exempelvis Östrands Fabriker, Timrå, planerar man därför att förvara den tyngre gasskyddsmaterielen i ett lufttätt utrymme, som står under ständigt övertryck; detta för att förhindra att klorhaltig luft intränger.

Herr Orre anför som en fördel för syrgasapparaterna, att dessa skulle kunna användas för syrgasbehandling av gaskadade. Detta är dock mycket svårt, enär de vanliga syrgasapparaterna har en konstant dosering, som endast uppgår till 1,5 l. syrgas per min. Det finns dock möjlighet att öka doseringen genom att öppna tillskottsventilen, men hela detta förfarande måste betecknas som en ren nödfallsåtgärd. Vi vill därför rekommendera en speciell apparat för syrgasinhalation.

Beträffande gaskadade personer skulle vi vilja framföra följande:

Person, som kraftigt påverkats av kvävande (lungskadande) gas, skall, även om vederbörande ej företer några förgiftningstecken, behandlas som om han vore *allvarligt* gaskadad. Förgiftningssymptomen framträder kanske inte förrän efter en latenstid, som kan uppgå till ett par dygn. De vanliga symptomen vid nämnda gas är: ökning av puls- och andningsfrekvens, läppcyanos, andnöd, lungödem, rosafärgat sputum, huvudvärk, "klorhosta", illamående och ofta även ögonretning.

Detta kan vara av vikt att veta även för brandmän, som deltagar i arbete vid exempelvis klorläcka.

De industrier, som tillverkar resp. använder klor, har i regel utarbetat noggranna instruktioner för personalen vid ev. klorläckage. Vid Korsnäs AB t. ex. gives vid större klorläckage s. k. klortalarm, som består av ständigt upprepade signaler med sirén, fem korta, paus, fem korta, paus o. s. v. Nämnda signal provas varje

veckan i samband med provning av brandsignaleringen.

Artikelförfattaren, ingenjör B. Orre, kommenterar här ovanstående tvenne insändare.

Källorna till artikeln är ju tydligt angivna, och det torde väl också framgå, att den icke riktar sig till fabrikanter och storförbrukare, vilkas fack-kunskap det inte finns någon anledning att betvivla. Vi har ju heller inte här i landet haft några katastrofer i sådana fall. Tarifföreningens anvisningar är närmast avsedda för större upplag, men man torde väl ha att räkna med ökad användning av klor även hos smärre förbrukare, och likaså med transporter. Åtminstone vid sådana har vi även här haft tillbud, och det har — på annat håll — visat sig att brandmän på grund av obekantskap med kloten icke förfarit på ändamålsenligaste sätt.

Överingenjör Palms kompletterande uppgifter äro givetvis av stort intresse, även om i första hand för fabrikation. Vid en eventuell brand torde det väl knappast kunna bli fråga om så exakta temperaturstegringar som t. ex. 83°, och icke heller torde väl ammoniakvatten vara lämpligt för neutralisering. I artikeln nämndes endast metallpulver, som ju är särskilt reaktivt och enligt Tarifföreningen icke får förvaras inom 10 m från byggnad med klorupplag.

Undertecknad hade ingen anledning att betvivla uppgiften om en ny klorfabriks förläggning till Svartvik. Det väsentliga är ju i varje fall att klorstillverkningen ökar, oavsett vart den förläggs. Det hade varit av intresse att erfara något närmare om anledningen till att meningarna angående säkerhetsventil på cisterner äro delade i olika länder. I varje fall kan det noteras, att tendensen går mot dess slopande och att den icke bör rekommenderas.

Det förefaller mig som det snarare skulle vara överingenjör Palm som gör en väl knappast så allvarligt menad skräckmålning i anslutning till katastrofen i Walsum. Undertecknad har aldrig påstått att någon tryckökning skett i klorinnehållet som orsak till explosionen. Men ingenting sker utan orsak. Cisternen var gammal och nitad, och den kontrollerades omedelbart före fyllningen med det tredubbla trycket. Det är kanske inte alldeles otänkbart,

i brist på annan förklaring, att det är just denna kontrollåtgärd som cisternen icke tålde vid.

Överingenjör Palm beräknar att för förgasning av innehållet i denna 15-tons tank erfordras en värmemängd motsvarande 1,3 ton ånga. Härav skulle man kanske kunna få den uppfattningen att förgasningsrisken utan direkt värmetillförsel vore relativt liten. Vid explosionen i Walsum spreds emellertid det flytande cisterninnehållet över en sträcka av 32 m, vilket påtagligen var tillräckligt för att detsamma från marken och luften skulle kunna upptaga denna värmemängd. Utgår man från uppgifterna om höjd och längd på vågen av klorgas, skulle hela cisterninnehållet vid fullständig förgasning icke räcka för större bredd än c:a 3 m. Vågen får väl antagas ha haft åtskilligt större bredd, och förklaringen torde väl ligga i att även ledningarna till en bredvidliggande cistern slets sönder vid explosionen.

Överingenjör Palms analogi med alla Sveriges klorbehållare, som plötsligt utan påvisbar orsak skulle kunna springa i luften, förefaller nog en smula omotiverad. Däremot kommer undertecknad osökt att tänka på en annan analogi. En fabrikation måste givetvis bygga på systematiska undersökningar och prov, och det är självklart att det vid sådana kan vara svårt att taga hänsyn till alla biomständigheter, som i praktiken kan inträffa. I NFPA Quarterly, Jan. 1956 refereras t. ex. en serie utomordentligt grundliga och systematiska undersökningar rörande cigarretters brandfarlighet. Man har vid dessa provningar försökt att med glödande cigarretter — även med ökat drag både i cigarretten och på brandobjektet — tända en stor mängd både lättare och tyngre textilier, t. o. m. sådana indränkta med eter, acetone, bensin, sprit, toluol m. fl., ävensom en ugnstorkad blandning av torrt gräs, tunna kvistar, barr och löv, likaså gas: metan, butan och acetylen. Praktiskt taget alla tändningsförsök misslyckades! Man fick på sin höjd en smula snart slocknande glöd i material som kunde glöda. Endast bomullsstopning under icke-plastbehandlade textilier kunde fås att flamma upp, ävensom blandningen av gräs etc. när den finpulvraderades, samt i ett enda bland flera misslyckade fall av toluol-indränkta textilier.

Av en sådan försöksserie kunde man ju vara frestad att dra den slutsatsen att cigarretterna fått ett oförtjänt dåligt rykte som brandstiftare och således skulle vara ganska ofarliga, men detta stämmer inte med den faktiska erfaren-

Västmanlands läns Brandkårsförbund

Västmanlands län är inte stort men rymmer inom sina gränser ett landområde av mycket skiftande struktur. Söder- och österut är det en jordbruksbygd, men norrut ger skogarna och gruvorna länet en helt annan karaktär. Gruvorna och bruket är många och anrika. Namn som Gisslarbo, Högfors och Sala silvergruva, för att bara nämna några stycken, är historiskt kända.

Men Västmanland lever inte på gamla lagrar. Flera moderna storindustrier såsom ASEA, Svenska Metallverken, Hallstahammars Bultfabrik, Fagersta Bruk, Kanthall m. fl. är välkända långt utanför landets gränser.

Distrikt och kretsar.

Kanske främst på grund av industrierna, som representerar mycket stora värden, är länet tämligen välförsett med brandkärer, som är välövade och välutrustade. Företagen har inte varit alltför återhållsamma när det gällt pengar till brandförsvaret. I vad mån orsaken har varit förståelse för brand-

skyddets krav eller grundats på skattetekniska synpunkter kan i detta sammanhanget lämnas därhän. Det är bara att instämma med jesuiterna och konstatera att ändamålet helgar medlen.

Även i de rena landsbygdskommunerna håller man sig i många fall väl framme, men här och var brister det naturligtvis i det ena eller andra avseendet. I år pågår emellertid en viss upprustning vad det gäller fordonsparken. Flera kommuner har planer på att skaffa nya brandbilar. I den mån detta förhållande inte är känt av herrar försäljare, kanske denna uppgift orsakar någonting jämförbart med det där om Egyptens gräs-hoppor.

Västmanlands läns brandkårsförbund torde tillhöra de mindre länsförbunden i landet. Detta till trots har två konsulenter och en motorsprutkontrollant full deltidssysselsättning med att försöka ge medlemmarna valuta för årsavgifterna.

Länet är indelat i två konsulentdistrikt, västra och östra, vardera med en konsulent.

heten. Man beräknar i USA att inte mindre än 200.000 eldsvådor pr år orsakas av cigaretter. Det behövs inte mer än en enda cigarett pr 2 miljoner för att åstadkomma detta resultat, men det är nog säkrast att icke räkna med några sannolikhetskalkyler, om man kastar bort en glödande cigarett. Den kan vara just denna enda!

Eftersom olyckor kan inträffa trots alla försiktighetsmått och mot all sannolikhet, kan det ju aldrig skada att draga uppmärksamheten till

sådana fall, av vilka något kan vara att lära, såsom Walsumkatastrofen.

Vad beträffar hr Carlssons inlägg så måste jag erkänna att Hässelbyfirmans existens var mig obekant, och uppgiften om klorfiltrens effektivitet får därför icke tas som någon kritik. Om det nu verkligen förhåller sig så, att firmans lyckats förbättra dessa filterns effektivitet är naturligtvis detta mycket tacknämligt. I övrigt synes detta inlägg knappast innehålla något nytt.

Jonsereds tillverkar även

76 m/m (3") brandslang

*med samma goda egenskaper
som övriga Jonseredslangar*

mjukbehandlad
och krympt

effektivt
impregnerad
mot röta

extra vattentät

stor spräng-
styrka

Det lönar sig bäst

såväl ur ekonomisk som ur
säkerhetssynpunkt att köpa
högsta kvalitet brandslang:
Jonseredslangen med gar-
antimärket 2 blå ränder.
Följande dimensioner till-
verkas:

25, 32, 38, 51, 63 och 76 mm

Se här protokoll

från reguljär provning av 76 mm:

Läckage på 5 m:s provlängd:

10 kg tryck under 1 min.:	0.00 liter
15 " " " 1 " "	0.01 " "
20 " " " 1 " "	0.04 " "
25 " " " 1 " "	0.05 " "

Slangen sprängdes först vid 40 kg:s tryck

Auktoriserade återförsäljare:

Brissmans Brandredskap, Halmstad

AB Henrikssons Brandredskap, Stockholm — Göte-
borg — Malmö — Sundsvall — Jönköping

Odenius AB, Göteborg

AB Pumpindustri, Göteborg — Stockholm

Jonsereds
där tradition förenas med modern teknik

Bild 1. AB Westerås-Maskiner. Trots namnet är denna fabrik belägen c:a 7 mil från Västerås, närmare bestämt i Morgongåva. Företaget är det äldsta här i landet för tillverkning av lantbruksmaskiner, sysselsätter c:a 500 arbetare och har ett synnerligen välordnat brandförsvar.

Motorsprutkontrollanten är däremot inte bunden av andra gränser än länet och kan härja fritt inom ordförandens, landshövding Casparssons, domäner endast hindrad av då och då uppdykande penningbrist i förbundets kassa.

Distrikten är i sin tur indelade i kretsar; det västra i Köpings- och Fagerstakretsarna, det östra i Västerås- och Salakretsarna. Inom dessa kretsar sammanträder brandbefälet c:a en gång i kvartalet för att diskutera aktuella problem och berätta historier, varav det kan förstås att det hela förflyter i gemytets tecken. Ordförande och sekreterare väljes inom kretsens brandbefäl och sköter själva bestämmandet av sammanträdesdagar och skickar ut kallelser. Konsulenten deltagar alltså endast i egenskap av konsulent och bidrager då och då med något föredrag men är alltid livligt engagerad i alla diskussioner.

Alarmeringscentraler finns.

Inom varje krets finnes en alarmeringsplan. Brandkåren i största staden i kretsen är på denna upptagen som katastrofalarmeringscentral, katAC. Vid storbrand behöver den drabbade brandchefen inte ringa runt till de grannkommuner, varifrån han vill ha hjälp, utan meddelar endast AC att han behöver så och så många enheter med den och den utrustningen. Från AC larmas sedan de bäst belägna kårerna och skulle en närliggande kommun tömmas på personal och materiel, sköter AC om, att en vaktstyrka från en annan kår upprätthåller beredskapen. För de större riskerna inom kretsen

finnes släckningsplaner, vilkas värde har visat sig vid flera tillfällen.

I samband med automatisering av telefonstationerna inom Sala-kretsen har flera sammanträden hållits beträffande möjligheterna att förlägga AC för såväl inkommande som utgående larm i Sala. Berörda kommuner är mycket intresserade, men stötestenen är, som ofta är fallet, den ekonomiska sidan av saken. Sala har nämligen för närvarande AC förlagt till polisstationen och måste, om projektet skall kunna genomföras, anställa personal och ordna vaktlokal.

Beträffande konsulentverksamheten gäller i stort sett att varje medlem skall få ett konsulentbesök årligen. Är även reservbrandstyrkorna anslutna har också dessa rätt till ett besök. Nu hålles givetvis inte alltför strängt på detta; om vederbörande brandchef så önskar, kan en kår få både två och tre konsulentbesök per år.

Vartannat år erhåller brandkåren gratis motorsprutkontroll medan de varannat år får betala femtio kronor för denna. Härav skulle man kunna dra slutsatsen att kommunerna låter sig nöja med vartannat-årskontroll, men så är inte fallet. Man betalar gärna för en översyn av sprutorna.

En eller två kurser brukar hållas i förbundets regi varje år. Kurserna är avsedda för utbildning av brandsynförrättare och brandförmän och deltagarantalet brukar vara stort. Konsulenterna tjänstgör givetvis som lärare men dessutom brukar för brandsynförrättarkurserna anlitas expertis inom soteri och elektricitet.

Till förbundet är anslutna femtio brandkårer och tjugotvå reservbrandstyrkor. En

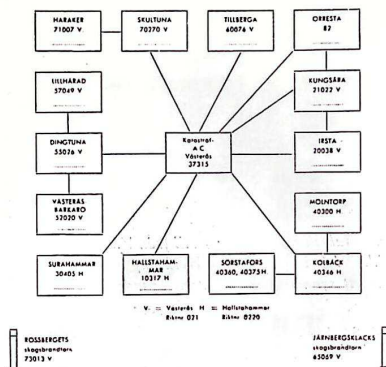

Bild 2. Alarmeringsplan för Västerås brandkärskrets.

Instruktion.

1. Vid brand av sådan omfattning att hjälp erfordras från annan brandkår inom kretsen träder katastrof-AC (brandtelegrafcentralen i Västerås) i verksamhet.

2. Första hjälpen, från angränsande brandkår, kan brandchef i skadekommunen rekvidrera direkt men han skall i så fall omedelbart rapportera sin åtgärd till katastrof-AC. Denna rapport kan givetvis verkställas av annan pålitlig person.

3. Ytterligare hjälp rekvidrerar brandchef (släckningsledare) genom katastrof-AC.

4. Katastrof-AC sätter sig omedelbart i förbindelse med berörda brandkårer och meddelar att under pågående brand har katastrof-AC trätt i funktion och föreliggande överenskommelse gäller till dess order om dess upphörande meddelas från katastrof-AC.

5. Brandchef (släckningsledare) skall snarast försöka ordna rapportställe intill brandplatsen med bevakad telefon som katastrof-AC kan stå i förbindelse med. Även ordinarie larmtelefon inom skadekommun bör hållas bevakad.

6. Under föreliggande förhållande får brandkår inom kretsen ej verkställa utryckning utom eget släckningsområde annat än i samråd med katastrof-AC. Eventuellt hjälpsökande kommun hänvisas till eller hjälps komma i kontakt med katastrof-AC.

7. Alarm som berör eget släckningsområde skall under föreliggande förhållande fungera som vanligt men utryckning skall rapporteras till katastrof-AC.

8. Katastrof-AC organiserar, i mån av behov, särskild släckningsberedskap till hjälp åt, under pågående storbrand, strandsatt kommun enligt något av följande alternativ:

a. Lokalt organiserad beredskapsgrupp utrustad med lastbil, spruta, slang etc.

b. Beredskapsgrupp å närliggande brandkår. Körsträckan får enligt detta alternativ ej vara för stor.

c. Förflyttning av brandkårsgrupp från annan brandkår.

Bild 3. Sala silvergruva har varit ett välffyllt kassaskrin för landet under lång tid. Driften har varit nedlagd men återupptagits i mindre omfattning. Bilden visar Christinaschaktet.

glädjande utveckling har varit att änet i industrier på senaste år i allt större utsträckning har blivit medlemmar. Mycket arbete läggs ner från konsulenternas sida för att få med nya medlemmar, men värvningsförsöken torde snart kunna avslutas, eftersom det inte längre finns några att värva.

Medlemsavgifterna höjdes förra året och utgör nu sju tiotiofem kronor för industri och kommunal brandkårs huvudstyrka. För reservbrandkärorna tillkommer tjugofem kronor per kär.

Framtidsplaner.

I detta sammanhang kan det kanske vara på sin plats med några ord om ekonomin. Om förbundet skulle vara ett affärsdrivande företag skulle ett ord räcka, dåligt, men med

Bild 4. Brandstationen i Skultuna — länets nyaste — är snart invigningsklar.

Knappar
Möss- och
Medlemsmärken

för Svenska Brandkärernas Riksförbund
enligt ovanstående avbildningar

C. C. SPORRONG & Co.

Kungsgatan 17

Stockholm 7

Tel. 225660

Drägers andningsapparater med tryckluft

är berömda för sin tillförlitlighet och används över hela världen. Dräger-aggregaten är praktiskt utformade och är lätta och bekväma att bära. De är lika användbara i rök och gas som vid arbete under vatten.

Drägers andningsapparater tillverkas i olika typer med 1, 2 eller 3 behållare. Vi står beredvilligt till tjänst med alla upplysningar och demonstrerar gärna andningsapparaterna på begäran.

BICAPA
STOCKHOLM

BIRGER CARLSON & Co AB

Kaptensgatan 6, Stockholm Ö

Tel. växel: lokalsamtal 67 91 30

rikssamtal 62 49 56, 62 49 92

tanke på att verksamheten är av sådan art att någon kapitalbildning inte bör förekomma — surt, sa räven — går ekonomin ganska väl ihop, även om kassören blivit litet tunnhörig på kuppen.

Så var det framtidsplanerna. Som tidigare nämnts har förbundet åtskilliga industrier som medlemmar. Då dessas brandproblem ofta är av delvis annat slag än de kommunala brandkårernas kommer förslag att väckas beträffande en industrisektion inom förbundets ram. Härigenom skulle industriens brandskyddsmän få tillfälle att träffas för sig själva några gånger om året för att dryta sina problem och hämta nya impulser.

I övrigt kan beträffande framtidsplanerna sägas att uppslag om ytterligare intensifiering av verksamheten inte saknas. Det gör inte heller den goda viljan, men i andra ändan på repet hänger ekonomi och tid. Och dessa två räcker inte alltid till för att förverkliga de idéer som då och då föds.

Men det bekymret är väl inte vi i Västmanlands läns brandkårsförbund ensamma om?

K. E. Lindberg.

Bragd vid nattlig brand

En natt i november förra året ödelades en uthuslänga hos lantbrukare Arthur Gustavsson, Bergsgården, Tuve socken på Hisingen, helt av brand. Avståndet mellan den brunna byggnaden och boningshuset var endast fem meter, med trots detta lyckades herr Gustavsson med hjälp av sin son hindra boningshuset från att antändas. Telefonkabeln från ortens telefonstation passerade omedelbart förbi gården och genom att den på ett tidigt skede av branden blev förstörd kunde kontakt med brandkåren icke ernås förrän cirka en halvtimme efter

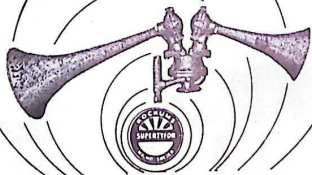
brandens utbrott. Hr Gustavssons åtgärder vid branden utgör ett skolexempel på ett riktigt handlings sätt och räddade utan tvekan stora värden. Han släppte först ut sina två hästar ur stallet och satte därefter gårdens folk i arbete med en s. k. gårdsspruta för att skydda boningshusets fasad. Sedan såg han till, att man tog ner gardiner från fönstren och bar ut brännbart materiel från vinden. Fru Gustavsson fick order att hänga upp våta filter på insidan av fönstren. "Vid utbildning i civilförsvaret har man ju fått lära sig hur man skall bära sig åt då brand uppstår", säger hr Gustavsson, "så det var inte så mycket att fundera på!"

Genom att vindstilla rätta underlättades arbetet, men nog måste en yrkesman ge sitt oreserverade beröm åt denna prestation, om man jämför med hur handfallna många stadsbor är vid det enklaste eldsvådetillbud.

K.-E. Nilsson.

SUPERTYFON[®]

för brandalarm

Stor hörbarhet.
Ringa luftförbrukning.
Oberoende av elektrisk ström.
Drivas från fristående behållare eller befintlig tryckluftledning.

Begär prospekt
nr 480

KOCKUMS

MEKANISKA VERKSTADS AB • MALMÖ
GRUNDAT 1840

Brandförsvarsmål i Regeringsrätten 1949

1. (Dnr 20/1949 Inr.-dep.)

Ang. antagande av sotningstaxa.

Sedan skorstensfejarmästaren i Falköping i ansökan till stadsfullmäktige hemställt om höjning av avgifterna för sotning i staden, beslöt stadsfullmäktige i Falköping vid sammanträde den 25/2 1948 dels att med viss ändring antaga ett av brandstyrelsen upprättat förslag till ny sotningstaxa för staden, dels att skorstensfejarmästaren fr. o. m. den 1/10 1948 skulle äga rätt att av vederbörande fastighetsägare direkt uppbära sotningsavgifterna, dels och att tillerkänna skorstensfejarmästaren kompensation för tillräckande utgifter under tiden från ansökningens ingivande till stadsfullmäktige till tidpunkten för tillämpningen av den höjda sotningstaxan. Häröver anförde J. A. Starck och C. Johansson besvär hos länsstyrelsen i Skaraborgs län och androg därvid följande. Enligt hittills gällande ordning ägde skorstensfejaren uppbära ersättning direkt av sina uppdragsgivare d. v. s. vederbörande hyresgäster. Detta rättsförhållande mellan skorstensfejare och hyresgäst, som vore av rent civilrättslig art, kunde icke genom något beslut av stadsfullmäktige rubbas därhän, att ett rättsförhållande i stället komme att uppstå mellan skorstensfejarmästaren och fastighetsägaren. Stadsfullmäktiges beslut vore vidare oklart och kunde giva anledning till tvekan, huruvida fastighetsägaren endast skulle bli inkassare av skorstensfejarmästarens fordran å sotningsavgift hos hyresgästerna eller om skorstensfejarmästaren skulle få en direkt fordran hos fastighetsägaren på denna avgift. Vilken inbörden av stadsfullmäktiges beslut än vore, så överskred beslutet fullmäktiges befogenhet och kränkte klagandenas enskilda rätt såsom fastighetsägare. Klagandena yrkade förty, att beslutet i vad det avsåge inkassering eller betalning av sotningsavgifterna måtte undanröjas. Därest beslutet av formella skäl icke delvis kunde undanröjas, yrkade klagandena undanröjande av beslutet i dess helhet. *Länsstyrelsen i Skaraborgs län*, utslag den 3/9 1948: Stadsfullmäktige torde vara oförhindrade att i brandordning eller sotningstaxa bestämma, huruvida sotningsavgiften till skorstensfejarmästaren skall gäldas av fastighetsägare eller hyresgäst. Den omständigheten, att avgiften hittills av skorstensfejarmästaren uttagits direkt hos hyresgästen, kan icke utgöra hinder för stadsfullmäktige att lägga denna skyldighet på fastighetsägaren, då varken i gällande brandordning för staden eller, såvitt visats, eljest finnes någon föreskrift, att avgiften skall uttagas hos hyresgästen. Stadsfullmäktige hava sålunda icke genom klandrade beslutet överskridit sin befogenhet eller kränkt klagandenas enskilda rätt. Länsstyrelsen prövar förty skäligen lämna besvären utan bifall. *Regeringsrätten*: ej ändring.

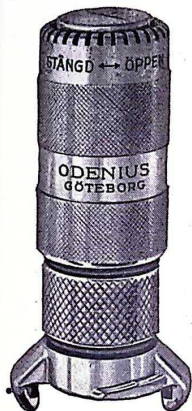
2. (Dnr 76/1949 Inr.-dep.)

Ang. brandordning.

Municipalstämman i Astols municipalsambälle beslöt den 9/11 1946 antaga förslag till brandordning för samhället. I 22 § i förslaget hade icke upptagits

vissa i motsvarande § i vederbörande normalbrandordning förekommande bestämmelser om sotningsfrister utan i stället intagits ett stadgande att "sotningen fastställdes till generellt 2 gånger om året för alla hus". Sedan förslaget till brandordning underställts *Länsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län* prövning, meddelade länsstyrelsen i skrivelse till municipalstämman den 10/7 1948, att förslaget icke komme att fastställas med mindre däri gjordes vissa närmare angivna ändringar, innebärande i fråga om 22 § att denna borde av stämman antagas med följande lydelse: "Tiden från en sotning till nästa må icke utsträckas längre än här nedan sägs. 1. 1 månad a) för köksspis — utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad — tvättnanna eller annan eldstad jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, såsom i hotell, matservering, bageri, snickeri, rökeri och annan därmed jämförlig inrättning; b) för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning sker med ved, torv eller dylikt bränsle. 2. 3 månader a) för köksspis — utom Agaspis och därmed jämförlig eldstad — spis till s. k. köksvärmeledning, tvättnanna eller annan eldstad jämte tillhörande rökgångar, såvida eldning äger rum endast för enskilt hushålls behov; b) för värme- och varmvattenpanna jämte tillhörande rökgångar i vanliga bostadshus, såvida eldning sker uteslutande med koks, antracit eller olja. 3. 6 månader (2 gånger om året) för Agaspis och därmed jämförlig eldstad jämte tillhörande rökgångar. 4. 1 år för övriga eldstäder jämte tillhörande rökgångar. Imrör, som uteslutande tjäna till bortledande av imma från köksspis eller annan eldstad, skall, därest kokning äger rum i större omfattning än för enskilt hushålls behov, rensas 1 gång var 4:e månad och i övriga fall minst 1 gång om året." Länsstyrelsen skrivelse behandlades av municipalstämman den 23/10 1948. Stämman beslöt därvid att "säga nej till den egentligt enda viktiga punkten, nämligen förslaget till ändrade sotningsturer", medan de av länsstyrelsen i övrigt påkallade ändringarna icke föranledde något beslut av stämman. Länsstyrelsen, resolution den 21/1 1949: Enligt länsstyrelsens mening bör inom ett samhälle av Astols struktur sotning icke utsträckas längre än i enlighet med de frister, som länsstyrelsen delgivit municipalstämman i sin skrivelse den 10/7 1948. På grund härav och enär jämväl redaktionella ändringar — i anledning av att som förebild använts normalbrandordningen för landskommuner — måste vidtagas i brandordningen samt bestämmelser i enlighet med 30 och 38 §§ i normalbrandordningen för städer, köpingar och municipalsamhällen böra införas, finner länsstyrelsen fastställa i det underställda beslutet icke kunna meddelas. *Regeringsrätten* hemställde, att Kungl. Maj:t: ej måtte finna skäl att göra ändring i länsstyrelsens resolution. Vid målets föredragning inför *Kungl. Maj:t*: i statsrådet den 8/7 1949 beslöts i enlighet med *Regeringsrättens* hemställan.

Stig G. Holmberg.

Stråle eller Dimma

i ett enda grepp

utan tidsödande avstängning eller byte av insatser
erhålles med ODENIUS nya munstycke

'FOG-JET'

"En strålande idé, förverkligad i ett mångsidigt munstycke"

"Fog-Jet" är ett behändigt Dim- o. Strålmunstycke, som med **obruten** vattengivning erbjuder **snabb** och **lätt omställning** av strålformen endast genom vridning av munstyckshuset.

Okänsligt för föroreningar.

Ingen sil.

Inga lösa delar eller insatser.

Litet format.

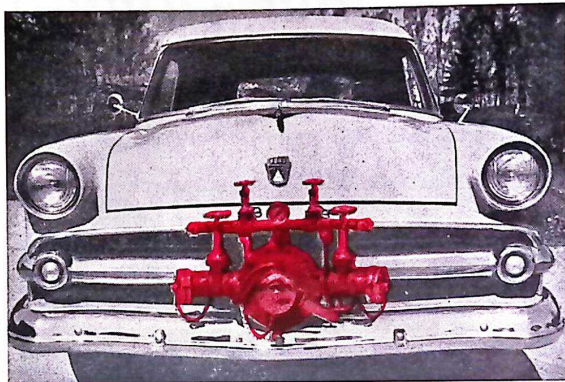
Riktad vattendimma.

Med Fog-Jet" kan strålföraren **snabbare** välja just den strålform, situationen kräver, från AVSTÄNGNING steglöst, utan avbrott till **SAMLAD STRÅLE** eller **RIKTAD DIMMA MED LÅNG RÄCKVIDD** eller **SKÄRMDIMMA MED STOR VINKEL**.

ODENIUS

AKTIEBOLAG - GÖTEBORG
Östra Hamngatan 16. Tel. växel 17 31 20

NYHET! Liten Frontpump - Centrifugalpump

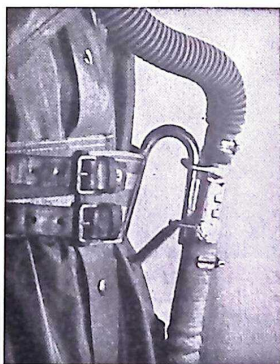

för
900 l/min vid
9 kg/cm² och
2000 motorvarv.

Med avgasevakuering och synkroniserad koppling (pat.) till motoraxeln.

Wilh. Rubergs Fabriks AB, Långebro

Tel. Kristianstad 101 74, 101 78, 162 78

Snabbkoppling till friskluftsmask.

FRISKLUFTMASK nr 110 med SNABBKOPPLINGAR bestående av:

1 st. helmask nr 474 V med *hel siktruta*.

1 st. mellanslang med *snabbkoppling*. Tillåter bären att, vid en hotande situation, snabbt frigöra sig från friskluftslangen. — Snabbkopplingarna äro så konstruerade, att de kunna fästas på varje typ av bälthake. Extra bälte är obehövt.

10 m. friskluftslang 1" med vävinlägg och armerad med trådspiral.

1 st. sugkorg med dammfilter.

1 st. kätting med kil.

1 st. förvaringsväska av impregnerad, kraftig pressningsduk.

Pris Kr. 300: —/st.

D:o nr 210 med 20 m. slang. Kr. 400: —/st.

BRAND- och ARBETARSKYDDSMATERIEL

Arne Carlsson

Sandviksvägen 32, Hässelby Villastad

Tel. Stockholm 38 10 95

Torsten Mohlins stipendiefond

Influtna bidrag 14|2—16|3 1956.

Evald Abrahamsson, Stockholm, Aldor Ahlgren, Älvsjö, Karl Alfredsson, Järpås, A. Benson, Varberg, Curt Bergström, Stockholm, Brandchefskurs kat. I 1955—56, G. Bergetröm, Stockholm, Y. Boklund, Malmö, H. Bjerkelindh, Arvika, Brandförsäkringsverket, Stockholm, Dalarnas Nya Brandstodsbolag, Falun, Folke Eriksson, Tranås, E. Eriksson, Nyköping, Edvin Eriksson, Kiruna, Axel Ek, Björksäter, L.-M. Eliasson, Växjö, S. Eriksson, Arvika, Hugo Edensjö, Djursholm, P.-A. Edvinsson, Östersund, Bertil Ejdervik, Hälsingborg, E. Fagerlund, Södertälje, Erik Frithiofsen, Vikingstad, S. Fryklund, Stockholm, E. E. Fromell, Sundsvall, Geströklunds Brandstodsbol., Gävle, Gustaf Gustafsson, S:t Anna, Glasbetong AB, Stockholm, Erik Hägg, Partille, Harry Hellström, Rydsnäs, L. Håkansson, Luleå, K. A. Janzon, Djursholm, Birger Jansson, Bengtsfors, V. Janson, Arvika, Eskil Jansson, Luleå, K. Jungkvist, Lidingö, C. Johansson, Stockholm, E. W. Kylberg, Uppsala, B. Kvarneby, Stockholm, F. W. Kylberg, Wattholma, Borgarbrandmännens kamratfö., Kristdala, Anders Löfström, Bengt Lind, Landskrona, Gustaf Larsson, Växjö, C. Lindqvist, Värnamo, Valter Lindh, Stockholm, Lysekils stads drätselkammare, Lysekil, Landsbyggnads försäkringsbolag, Stockholm, Mörlunda brandkårs kamratfö., Mörlunda, AB Marabou, Sundbyberg, O. Malmbrandt, Stockholm, Bertil Nordlund, Askersund, Sten Nordström, Falun, Norrbottens läns brandkårsförbund, Luleå, AB Pumpindustri, Göteborg, Nils Persson, Lillån, C.-A. Qvinth, Landskrona, Rönnebergs, Onsjö och Harjagers Härad's Brandstodsbolag, Billeberga, Solhems Borgarbrandkår, Spånga, Sveriges Skorstensfej.mäst. Riksförbund, Stockholm, Börje Samuelsson, Ringås, Gösta Strååt, Hovmantorp, Södermanlands läns brandkårsförbund, Nyköping, Stockholms läns brandstodsbolag, Stockholm, Stockholms läns brandkårsförbund, Stockholm, C. Schönfeldt, Stockholm, Sim. Sellén, Stockholm, Skånska Brandkårsförbundet, Eslov, Åke Söderlund, Örnsköldsvik, Skaraborgs läns brandstodsbolag, Mariestad, V. Thorelli, Stockholm, Västerås stads brandstyrelse, Västerås, Th. Wahlbeck, Visby, B. H. Watz, Fagersta, J. Westberg, Skellefteå, Nils Österberg, Södertälje.

STIPENDIEFONDEN

Torsten Mohlins 1000-tals elever över hela landet ha tillfälle att genom ett bidrag till stipendiefonden — stort eller litet — hedra Torsten Mohlins minne.

Insänd bidraget till:

Postgiro 55 01 96

Rektor Swen Hultqvist, Fondmedel,
Sturegatan 29,
Stockholm Ö.

Brandstation i Fiskebäckskil

Jag ser ofta att tidningen innehåller bilder på nybyggda brandstationer varför även jag tänkte sända ett bidrag. Det är så att vi här i det lilla samhället Fiskebäckskil i många

är endast haft en mindre träbyggnad som förvaringsplats åt brandmaterielen. Efter påstötning hos kommunen fick brandväsendet så småningom ett anslag på omkring 15.000 kronor för uppförande av ny station. Denna påbörjades i höstas och stod klar för inflyttning strax före jul förra året. Den är uppförd av cementhålsten och har den vanliga "typen" som alla mindre stationer har. Brandmännen (borgarbrandkår) själva har utfört en hel del arbete med uppsättandet av hyllor, arbetsbänkar, m. m. vilket vittnar om stort intresse att få en god klass på stationen.

Eric Andersson.

BRANDKÄRSTIDSKRIFT

Organ för Svenska Brandkärernas Riksförbund

Utkommer omkring den 15 varje månad.

Redaktör och ansvarig utgivare: v. Brandchef
A. Ekberg, Brandkären, Norrköping.
Tel. 293 70.

Annonschef: Förbundsdirektör A. Hegen, Jakobsgatan 14, Stockholm C. Tel. 21 36 06.

OBS! Annonsmanuskript måste vara annonschefen tillhanda senast den 20 månaden innan, som annons önskas införd.

Bemärkelsedagar

Den 1 maj fyller brandchefen i Eskilstuna, Björn Thorell, 50 år.

Efter aspirantjämbgöring vid Stockholms, Malmö och tyska brandkårer fick Björn Thorell sin första ordinarie befattning i Sundsvall som v. brandchef. Efter fyra år i Norrlandsstaden flyttade han till Jönköping och dess brandkår som v. brandchef. Från Jönköping gick färden 1939 till Trollhättan där Björn Thorell verkade som brandchef i tio år, under vilken tid staden fick yrkesbrandkår och ny brandstation. När han väl uppnått sitt mål att ge Trollhättan ett starkt brandförsvar kunde han mycket väl slagit sig till ro och njutit frukten av sitt arbete, men detta ligger inte för en man som Björn Thorell. År 1949 utnämndes han till brandchef i Eskilstuna, där större uppgifter och framför allt mera arbete väntade honom. Det torde icke vara någon överdrift att redan nu säga, att han slagit ett stort slag för brandförsvaret inom sitt län och sin stad.

Även om Björn Thorells liv i hög grad kretsat kring brandförsvaret, har han haft tid över och nedlagt ett mångårigt arbete för civilförsvaret och Röda Korset. Särskilt det senare har alltid legat honom varmt om hjärtat. Svenska Brandbefälsförbundet, Södermanlands läns Brandkårsförbund, Rotary m. fl. föreningar har fördelen att tillgodogöra sig hans kapacitet och initiativrikedom.

Skall "Nalle" Thorell koppla av, sker detta helst genom en promenad om våren bland fåglar och spirande grönska eller genom ett spänstigt simhopp i vattnet, där han presterar en simning, som kan få de flesta yngre kolleger gröna av avund.

Statens Brandinspektion

Meddelanden skall utgivas.

Statens Brandinspektion har under en lång följd av år, utsänt cirkulär, som innehålla anvisningar angående olika problem av betydelse ur brandförsvarssynpunkt. Så kommer även framdeles att ske. Inom kort kommer sålunda att utsändas statens brandinspektions cirkulär nr 18 och 20, därvid det förstnämnda utgör "Anvisningar angående automatiska brandalarmanläggningar" och det sistnämnda "Anvisningar angående säkerhetsåtgärder vid byggesbränning". Kommentarer till dessa anvisningar torde få anstå till dess de utkommit från trycket.

Emellertid har det visat sig påkallat att under s. a. s. något enklare former informera om aktuella brandförsvarsfrågor. I dylika fall är användningen av cirkulär icke lämplig. I överensstämmelse med vad nu sagts kommer med början omkring den 20 mars 1956 att utsändas "Statens Brandinspektion-Meddelanden". Det första meddelandet berör vissa spörsmål i fråga om brandtelegraf och/eller hjälptelevonanläggning. Detta är otvivelaktigt ett högeligen aktuellt problem och därtill av stor ekonomisk betydelse.

Stig G. Holmberg.

Alla hans kolleger, alla som haft honom som chef, brandbefäl och brandmän, eller som elever vid någon av de otaliga kurser, där han fungerat som kursledare, vill nu hjärtligt hylla honom och önska honom ett ärligt lycka till!

I. K.

60 år.

17/5 Björk, N., v. Brandchef, Lund.
18/5 Wettegrin, M., Brandchef, Hjo.

50 år.

9/5 Andersson, N., v. Brandchef, Kumla.

40 år.

2/5 Hegen, Arne, Förbundsdirektör, Stockholm.

Notiser

Årsmötet i Trollhättan-Vänersborg.

Därest Ni inte redan anmält Ert deltagande i Riks-förbundets och övriga brandskyddsorganisationers årsmöten i Trollhättan-Vänersborg den 23—25 maj rekommenderar vi att Ni *omgående* gör det.

Glöm inte rumsbeställning! Anmälningblanketter finns bilagda föregående nummer.

RM på skidor.

Årets riksmästerskap på skidor avgjordes den 8 februari i Gävle-kårens alltid lika säkra regi. Vid travbanan några kilometer utanför staden kämpades det friskt på den 10 km. långa banan, som åktes 2 varv av seniorerna och 1 varv av "gubbarna". Föret var något kärvt beroende på den stränga kylan — minus 17° — men solen lyste från en klarblå himmel och försökte värma så gott den kunde.

Rune Jansson från Uppsala visade åter sin klass och vann sitt fjärde mästerskap i följd, närmast efter kom Sune Karlsson, Gävle, som blev två även förra året. Lagsegrerna hemfördes av Uppsala.

Resultat:

Sen. yrkes: 1. Rune Jansson, Uppsala, 1.10.37. 2. Sune Karlsson, Gävle, 1.14.15. 3. A. Stålbom, Karlstad, 1.17.00.

Yo. yrkes: 1. Sven Eriksson, Borlänge, 1.16.58. 2. K. A. Österlund, Gävle, 1.19.48.

Åo. yrkes (1 mil): 1. Artur Lindblom, Göteborg, 39.50. 2. Rune Bergman, Gävle, 45.38.

Sen. borgarbrandmän: 1. Karl Näsman, Härnösand, 1.30.05. 2. Donald Gustafsson, Solna-Sundbyberg, 2.02.05.

Åo. borgarbrandmän (1 mil): 1. Assar Larsson, Uppsala, 38.37. 2. Gustaf Hjälml, Bollnäs, 45.25.

Lagtävlingen: 1. Uppsala 3.50.48. 2. Gävle 3.59.40. 3. Borlänge 4.06.10.

Brandkärs-RM i handboll.

Slutspelet i brandkärernas riksmästerskap i handboll, till vilket Skövde, Kristianstad, Örebro och Norrköping kvalificerat sig, avgjordes den 2—3 mars i Kristianstad.

Turneringen har liksom tidigare varit indelad i fyra zoner och bland de från början deltagande 15 lagen var det ovannämnda zonsgrare, som drabbade samman i den slutliga två-dagarturneringen.

Enligt lottingen möttes första dagen i semifinalerna Skövde—Norrköping och Kristianstad—Örebro. Resultaten blev: Skövde—Norrköping 21—14, Örebro—Kristianstad 17—18.

Nästa dag följde finalerna om första och tredje pris. I matchen om tredje pris var Örebro betydligt

Statens Brandskola

Ur berättelsen för skolans verksamhet för år 1955 hämtas nedanstående statistiska uppgifter beträffande avhållna kurser.

Kat. I	kurser	deltagare
Brandföreläsning	1	20
Brandmästarekurs	1	25
Brandförmanskurs	1	17
Kat. II		
Brandföreläsning	1	20
Repetitionskurs för brandmästare och -förmän	1	11
Kat. III		
Brandföreläsning	10	260
Repetitionskurs	6	125
Industribrandchefskurs	3	80
Skogsbrandsläckning		
Skogsbrandsläckningskurs	19	657
Skorstensfejare		
Mästarekurs	2	47
Gesällkurs	2	46

Till verksamhetsberättelsen finns även fogad en sammanställning över antalet godkända elever i samtliga kurser sedan 1941, då skolan började sin verksamhet. Av denna sammanställning framgår att *kat. I-kurser* genomgåtts av 809, *kat. II-kurser* av 586 och *kat. III-kurser* av 6.611 elever. I *skogsbrandsläckningskurser* har deltagarantalet uppgått till 6.881, och slutligen har *kurser för skorstensfejare* genomgåtts av 708 elever.

överlägsna sina motståndare Norrköping och vann matchen med 24—17.

Finalmatchen mellan Kristianstad och Skövde blev ett spel mellan två garvade lag, där västgötarna var de suveränaste. Skövde var f. ö. ett ytterst jämnt lag med idel bekanta storspelare. När domaren blåste för full tid kunde Skövde ståta med segern 21—15, och var därmed korade till riksmästare i brandkärshandboll 1956.

Prislista: 1. Skövde. 2. Kristianstad. 3. Örebro. 4. Norrköping.

Efter matcherna förrättade brandchefen H. Hällebrand prisutdelning, varvid han gratulerade 1956 års brandkärsmästare Skövde, som för alltid hemförde Albin-Motors vackra vandringspris. Laget erhöll även Wilh. Rubergs och Sv. Räddningstjänsts hederspriser. Kristianstad erövrade Svenska Brandredskapsförbundets, Örebro fick AB Volvos och Norrköping erhöLL Läkerolfabrikens hederspris.

Kring själva finalarrangemanget kan slutligen nämnas, att allting var "väloljat" i minsta detalj, och 1956 års riksmästerskap rönt gästernas fulla uppskattning.

B. A.

Befattningen som

Brandmästare tillika vice brandchef

vid Värnamo stads borgarbrandkår kungöres härmed till ansökan ledig att tillträdas den 1 juli 1956.

Kompetensfördringar enligt brandstadgan § 7 mom. 2.

Befattningen är placerad i lönegrad 18, ortsgrupp 2 plus 500: — kronor i arvode såsom vice brandchef.

Befattningshavaren erhåller beklädnadsersättning enligt härför gällande bestämmelser, varjämte pensionsavgifterna för pensionering i S.K.P. betalas av staden.

Sökande, som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare väl meriterad tjänst, skall meddela detta i ansökan.

Befattningshavaren är skyldig att ställa sig till efterrättelse gällande tjänste-, avlönings- och pensionsreglementen, ävensom instruktion och de ändringar däri, som framdeles kunna komma att i vederbörlig ordning beslutas samt att mot erläggande av härför fastställd ersättning bebo anvisad tjänstebostad i brandstationen.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg, uppgift om civilstånd och de handlingar sökanden önskar åberopa, samt på anfordran läkareintyg, skall vara brandstyrelsen tillhanda senast den 5 maj 1956.

Närmare upplysningar lämnas av brandchefen, tel. 108 27.

Värnamo den 3 april 1956.

Brandstyrelsen

Befattningen som

Brandchef

vid Falköpings stads brandkår ledigförklaras för tillträde snarast möjligt.

Kompetensfördringar: Brandchefskurs kat. I.

Befattningen är placerad i lönegrad 23.

Beklädnadsersättning utgår med kr. 528: — per år.

Samtliga pensionsavgifter erlagges av staden.

Sökande, som för löneklassuppflyttning vill räkna sig tillgodo tidigare tjänst, skall i ansökan ange detta.

Befattningshavare är skyldig att bebo tjänstebostad, därest sådan anvisas samt skall ställa sig till efterrättelse gällande tjänste-, avlönings- och pensionsbestämmelser med de ändringar däri, som kunna komma att beslutas.

Ansökan, ställd till Falköpings stads brandstyrelse, skall senast den 1/5 1956 vara ingiven till brandchefen i Falköping.

Falköping den 14 mars 1956.

Falköpings Stads Brandstyrelse.

Befattning som

vice Brandchef

i Lidingö kungöres härmed till ansökan ledig.

Kompetensfördringar enligt § 7 mom. 1 i brandstadgan. Befattningen är placerad i lönegrad 22.

Sökande som för löneklassuppflyttning önskar tillgodoräkna sig tidigare tjänst, skall meddela detta i ansökan.

Beklädnadsersättning utgår med kr. 528: — per år.

Befattningshavaren är skyldig att bebo tjänstebostad i brandkårens bostadshus. Bostaden omfattar 93 m².

Pensionsavgiften betalas helt av staden, som är ansluten till S.K.P.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg och de handlingar sökande önskar åberopa, skall vara brandstyrelsen tillhanda senast den 28 april 1956 under adress Brandkåren, Lidingö.

Ytterligare upplysningar lämnas av brandchefen, tel. Stockholm 65 46 80.

Lidingö den 29 mars 1956.

Brandstyrelsen

Befattningen som

vice Brandchef

vid Halmstads stads brandkår kungöres härmed till ansökan ledig.

Kompetensfördringar: brandchefskurs kat. I vid Statens Brandskola. Befattningen är placerad i lönegrad 22. Beklädnadsersättning utgår med 528: — kr/år. Avgiften för befattningshavarens pensionering betalas helt av staden. Önskar sökanden tillgodoräkna sig tidigare tjänstgöring för löneklassuppflyttning skall detta meddelas i ansökan. Befattningshavaren är skyldig att, därest tjänstebostad ställes till förfogande, bebo densamma och att härför erlagga fastställd hyra.

Befattningshavare är skyldig att bebo tjänstebostad för tjänsten gällande instruktioner, tjänste-, avlönings- och pensionsbestämmelser.

Till brandstyrelsen ställd ansökan, åtföljd av åldersbetyg, styrkt meritförteckning och de handlingar, sökanden önskar åberopa, samt på begäran läkareintyg, skall vara brandchefen tillhanda senast den 1 maj 1956.

Ytterligare upplysningar lämnas av brandchefen, telefon 181 00.

Halmstad i mars 1956.

Brandstyrelsen.